

Bakony Barlangkutató Egyesület
1992

92/3
HÉNO

A BAKONY BARLANGKUTATÓ
EGYESÜLET

1992. ÉVI JELENTÉSE

Irta: Gyurman Csaba
Húri Péter
Iharos András
Klinger László
Schreithofer Nóra
Trieber Agnes

AJKA, 1992. december 31.

Tartalomjegyzék

1. Munkaterv az 1992. évre	2
2. Összefoglalás	3
2.1. Feltáró kutatás	3
2.2. A kutatási eredmények feldolgozása	4
2.3. Barlangkataszterezés	4
2.4. Csoportélet	4
3. Feltáró kutatások	5
3.1. A Bujó-lik feltáró kutatása	5
3.2. A Hajszabarnai-Pérez-lik feltáró kutatása	5
3.3. A Tapolcafüti-forrásbarlang feltáró kutatása	7
3.4. Az öreg-köves-víznyelőbarlang feltáró kutatása	12
3.5. Barlangvédelem	12
4. A kutatások eredményeinek feldolgozása	13
4.1. Adatok Tapolcafüti környékének karsztosodásához	13
4.2. A Bujó-lik és a Fortuna-barlang faunájának vizsgálata	14
5. Barlangkataszterezés	18
5.1. A 4412-es kataszteri terület kataszterének kiegészítése	18
5.2. A 4460-es terület - a Balaton-felvidék - barlangkatasztere	21
6. Csoportélet	57
6.1. Erdélyi élményeink	58
Irodalomjegyzék	60

1. Munkaterv az 1992. évre

2. Feladatok

1. Feltáró kutatás

1992. évi feladatok

1992. május a., Öreg-köves-víznyelőbarlang

1992. június b., Bujó-lik

1992. szeptember c., Fortuna-barlang

1993. évi feladatok

2. Hidrológiai vizsgálatok

1992. évi feladatok

1992. május a., nyelômûködések megfigyelése

1992. június b., vízelemzések

1992. szeptember c., csepegôhelyek kiépítése a Bujó-likban

3. Klimatológiai vizsgálatok

1992. évi feladatok

1992. május a., hőmérséklet, páratartalom, huzat vizsgálata a Bujó-likban

1993. évi feladatok

4. Barlangbiológiai vizsgálatok

1992. évi feladatok

1992. május a., Bujó-lik

1992. június b., Fortuna-barlang

5. Barlangvédelem

1992. évi feladatok

1992. május a., Aknaácsolat készítése az Öreg-köves-víznyelőbarlangba

1992. június b., A Bujó-lik lezárása

1992. szeptember c., Pénzügyi forrás felkutatása a Tüzköves-hegyi-barlang lezárásához

1993. évi feladatok

6. Barlangkataszterezés

1992. május a., 4440-es kataszteri terület

1992. június b., 4461-es kataszteri terület

1992. szeptember c., 4462-es kataszteri terület

2. Összefoglalás (Gyurman Csaba)

2.1. Feltáró kutatás

Aggtelek
A Bujó-likban végzett feltáró munka, annak ellenére, hogy a többi barlangban végzett munkához képest sokkal több anyagot mozgattunk meg, nem hozott jelentősebb eredményt. Mindössze annyit sikerült megállapítanunk, hogy 1993-ban hol kell folytatnunk a munkát.

Gyöngyös
Az Öreg-köves-víznyelőbarlangban a régi ácsolat tönkremenetele miatt az új szakaszban munkát végezni nem tudtunk. Itt kibontottuk és kiácsoltuk a barlang első bejáratát.

Kafas
Jóval jelentősebb eredményt sikerült elérnünk a Hajsza-barnai-Pérez-likban. A két ponton végzett feltáró munka során a barlang eddigi legszebb, jelenleg is élő, fejlődő, cseppköves szakaszait fedeztük fel. Ezek a szakaszok viszont, éppen az erőteljes cseppkövesedés miatt, a teljes elzáródás előtt vannak. A további kutatás irányát azonban sikerült itt is kijelölni. A kutatás során a barlang hosszát 34 m-rel, 120 m-re, növeltük.

Láng
A Tapolcafői-forrásbarlang is jelentős eredményt értünk el. A forrásszájat megbontva bejutottunk a túlnyomórészt vízszintes, a felszín alatt csak mintegy 2-3 m mélyen haladó járatokba. A barlangban található akna és a sok, járhatatlanul szűk forrásjárat valószínűleg az egymás alatt húzódó vízszintes járatokat köti össze. A barlang falait vörös és fekete, mangános, vasoxidos lerakódások borítják. A barlang hossza jelenleg 30 m, mélysége 6 m.

Három barlangnál állagvédelmi, ácsolási munkákat végeztünk.

2.2. A kutatási eredmények feldolgozása

Tapolcafő környékének kutatása során az egykori forrás-kürtők vizsgálatával arra a következtetésre jutottunk, hogy a források egykor magasabb szinten, mintegy 215-220 m tszf. magasságban, majd fokozatosan egyre mélyebb szinten, legutóbb 185 m-en törtek fel.

Az 1991. évben a Bujó-likban és a Fortuna-barlangban gyűjtött rovarok statisztikai elemzését végeztük el.

2.3. Barlangkataszterezés

1992. évi barlangkataszterezésünk keretében a 4412-es kataszteri terület barlangkataszterének kiegészítését és a 4460-as kataszteri terület barlangkataszterezését végeztük el (a 4463-as terület kivételével). A kataszterezés során azonosítottunk irodalomban említett barlangot, 10 új barlangot találtunk, összesen barlang dokumentálását végeztük el.

2.4. Csoportélet

Továbbra is jó a kapcsolatunk a környéken dolgozó barlangkutató csoportokkal. 1992-ben a kolozsvári barlangkutatókkal is felvettük a kapcsolatot, meglátogattuk a Szelek barlangját, 1993-ra közös kutatásokat tervezünk.

Megkezdjük a Közép-Dunántúli Területi Szervezet megszervezését.

3. Feltáró kutatások

3.1. A Bujó-lik feltáró kutatása - 4430-as kataszteri terület - Déli-Bakony, Ajka-Padragkút

Ebben az évben is folytattuk a barlang végén, a szifon előtti omladékhegy bontását. A nagyméretű kövek miatt a bontás rendkívül nehezen halad előre. A régebben megkezdett akna a szálkő fal behajlása miatt teljesen beszűkült. Az omladék alá nem az omlásveszély miatt nem akarunk bemenni, így ezt a bontást egyelőre szüneteltetjük. Az itt kiásott akna mintegy 4-4,5 m mély, a kitermelt anyag mennyisége kb. 7-7,5 m³.

A szifonos járatot újra kitisztítottuk, megpróbálkoztunk a továbbjutással, ami nem sikerült.

Közvetlenül a szifon előtt megkezdjük az omladékhegy bontását. Itt egy 3,5 m magas, részben egy régebbi bontásból származó áthalmazott törmelékfal van. A törmelékfal aljában megfigyelhető egy lefelé vezető akna kezdetének körvonalai. A törmelékfal eltávolításával megnyílhat az út a szifonos járatnál párhuzamos, attól szintben eltérő másik továbbvezető járatba.

3.2. A Hajszabarnai-Péncs-lik feltáró kutatása - 4412-es kataszteri terület - Pápai-Bakony, Bakonyjákó (Gyurman Csaba)

3.2.1. Bevezetés

A barlang a Hajszabarna nevű hegy északi lejtőjén található 467 m tengerszintfeletti magasságban felső triász földolomitban. Először Koch Antal említi (Koch 1870). Jaskó S. nem említi, mindössze annyit közöl, hogy a Hajszabarna sziklafalai tövében több kisebb barlang található (Jaskó 1935). Bertalan K. 35 m hosszúnak írja le (Bertalan 1938, 1962).

Csoportunk 1990-ben kataszterezte a területet, ekkor

felmérésünk során a barlang hossza 86 m. Ugyanez év novemberében az Acheron csoport felmérése alapján 85 m hosszúnak bizonyult.

sziklafelü

A kataszterezés során figyeltük meg, hogy a Hajszabarna oldalában lévő barlangok két szinten helyezkednek el. A felső, 460-470 m-es szinten szenilis, vízgyűjtő területet elvesztett viznyelőbarlangok, ezek közé tartozik a Pénz-lik is, mintegy 30-40 m-rel alacsonyabb szinten pedig inaktív forrásbarlangok találhatóak.

A barlang felmérésekor már felfigyeltünk olyan helyekre, ahol a továbbjutást meg lehet kísérelni. Ezért kutatási engedélyt kértünk a barlangra, 1992 tavaszán pedig a zirci barlangkutatók részvételével elkezdtük a feltárást.

össze

3.2.2. A barlang feltáró kutatása

sztal

Az egyik kutatási pont a bejárattól balra lévő terem végétől induló, törmelékkal szinte teljesen feltöltött járat volt. A járat alját vastag, nagyon kemény cseppkőkéreg alkotja, így a szűk kuszoda kitisztítása mintegy 5 m hosszban nagyon sok munkát követelt.

A kuszoda elején egy keresztirányú hasadék (törésvonal) mentén cseppkőzászlók láthatók. A hasadékba bekiabálva erős visszhangot lehet hallani, de a vastag cseppkőkéreg miatt a továbbjutást csak nagyon nehezen lehetne megkísérelni.

A kuszodából egy kisebb, alacsony terembe érünk, amelyben mintegy 1,5 m magas, 30-35 cm széles drapériákból álló cseppkőképződmény, 20-25 cm átmérőjű sztalagmitok, vékony sztalaktitok, cseppkőmedencék és borsókövek találhatóak.

sztal

A terem bal oldalán egy két méter hosszú, cseppkőekben dús, végén cseppkőképződményekkel lezárt járat van.

A teremből egy szűk kuszodán át egy kicsi, viszonylag magas terembe érünk, amely cseppkőlefolyásokban, borsókövekben és karfiolokban olyan dús, hogy sem csupasz sziklafelületet, sem törmeléket a teremben nem lehet látni. A tovább vezető járatok cseppkőlefolyásokkal vannak elzárva. A terem jobb oldalán egy meredeken lefelé tartó, járat indul, melyben tetaratók, cseppkőves fülkék találhatóak. A járat törmelékben végződik, de ennek bontása a sok cseppkő veszélyeztetése miatt nagyon kockázatos.

A másik kutatási pont a barlang legmélyebb pontján, a főfolyosó sziklatömbökkel lezárt végén volt. A folyosó baloldalán, a mintegy 70°-os szögben aláhajló sziklafalat követve, 4 m hosszú járatot bontottunk ki, amikor elértük a vízszintes ágot. Balra egy cseppkővel összecementált kövekkel leszűkített járaton át mintegy 8-10 m hosszú, nagyon lapos vastag sztalamitokkal, sztalaktitokkal, cseppkőoszlopokkal és cseppkőmedencékkel dús 3-4 m széles járatba látni be, ahová csak a legvékonyabb barlangászok fértek be. Mivel a térképész és fotós brigád sem tudott ide bejutni, csak vázlatos térképét közöljük, fotót pedig csak legközelebbi jelentésünkben mutatunk be.

3.2.3. Egyéb megfigyelések

1992. november 21-én a barlangban 130 denevért számoltunk meg, ebből 115 közönséges és 15 kis patkósorrú denevér volt.

3.3. A Tapolcafői-forrásbarlang feltáró kutatása - 4412-es kataszteri terület - Pápai-Bakony, Tapolcafő

3.3.1. Bevezetés (Gyurman Csaba)

A tapolcafői forráscsoport nemcsak a Bakony, hanem Magyarország legnagyobb karsztforrásai közé tartozott,

amíg a bányavízkiemelések és a csapadékszegényebb időszakban források teljes kiapadásáig nem vezettek. A források vize a Templom-tóból kiömölve már malmot hajtott, található.

A források kiapadása 1967-70 körül következett be, 1988-ban a karsztvízszint már 75 m-rel volt a felszín alatt (tszf. 105 m-en). Azóta mintegy 10-15 m-es karsztvízszintemelkedés tapasztalható.

irányba

A források vize az úgynevezett langyos vizek közé tartozott, a forrásokban 14,8-18,5 °C-os hőmérsékleteket mértek. A Bakony felől áramló hideg karsztvíz és a Kisalföld felől a pannon agyag alatt mozgó felfelé törő melegvíz itt keveredett egymással.

ezek egy

A Tapolcafői-forrásbarlang Eszterhás I. barlanglistájában szerepel először ezen a néven (Eszterhás 1984a), szerinte a barlangot berobbantották. Csoportunk 1988-ban térképezte fel a legnagyobb - az 1898-ban a Pápai Vízmű által foglalt - forrás barlangját, amely 2,5 m hosszú és 2 m mély volt.

katás

3.3.2. A barlang feltáró kutatása (Iharos András)

válas

A tapolcafői barlangok felső kréta hippuriteszes mészkőben alakultak ki, a legújabb kutatások alapján módosítani kellett Jaskó S. álláspontját, aki szerint inocerámuszos mészkőben vannak a barlangok.

A kiváló

A bejárati akna alját megbontottuk és igen rövid idő alatt sikerült bejutni az inaktív forrásjáratokba.

aktív,

Az akna északnyugati oldalán megnyílt járaton keresztül kisebb, alacsony terembe értünk, melynek nyugati végénél egy szűkületen keresztül egy tágasabb járatba lehetett átlátni. A terem közepén lévő közettörmelék kihordásakor egy kb. 3 m mély aknát találtunk.

Később a szűkületet kibontottuk és sikerült átjutni rajta egy az előzőnél kisebb terembe (kiöblösödésbe),

ahonnan egy hosszú, egyenes folyosó vezet északi irányba. Bontás után ide is bejutottunk, a folyosó mintegy 9 m hosszú, végén a jobb oldalon egy omladékhegy található. Bontás után sikerült bejutni az omladékhegy mögé, ahonnan északi irányban egy szűkületen keresztül egy kisebb terembe jutunk. Innen egy ablakon keresztül egy folyosóba jutottunk, amely déli irányba lejt, északi irányba omladék zárja el a továbbjutást, déli irányba pedig egy sziklaél.

A barlang

3.3.3. A Tapolcafői-forrásbarlang morfológiai leírása

szokban (Iharos András)

pleisztocén

A barlangban több kisebb-nagyobb forráskürtő található, ezek egy vetődés mentén helyezkednek el. A vetődés a térkép B és D szelvényén jól látszik.

tötte

A járatok alakjának vizsgálata: elsődleges formák: a járatszelvények lapos, ovális alakúak, melyek kőzetrétegek mentén alakultak ki. Másodlagos formák: az áramló víz eróziós és korróziós hatására alakultak ki a falakat és a főtét beborító gömbüstök, melyek általában 10-30 cm-esek.

válások

A barlang befoglaló kőzete valamikor a földmozgások hatására erősen összetöredezett, a főtén nagyon jól megfigyelhető a repedések mentén végbemenő oldódás.

okozza

A kiválások vizsgálata: A barlang nagyobb részén a fal felületeket fekete, valószínűleg mangános bevonat borítja. A kiválások felülete érdes, felületük nedves. Az aktív, állandó csepegőhelyeknél felületük elveszti érdeségét és teljesen sima lesz, mintha kátrányból lenne. A kiválások többségben a szálkő falra települtek, de van, amelyik a gömbüstök szélén rakódott le agyag párkányokra.

3.3.4. A Tapolcafői-forrásbarlang kitöltései

(Gyurman Csaba)

A barlang kitöltésének vizsgálata nagyon fontos mivel a több irányból érkező, a barlangban keveredő vizek különböző anyagokat szállítottak a barlangba, így a barlang kitöltése jól tükrözi Tapolcafő környékének felszíni, víz által szállítható kőzeteit.

A barlang 4 fajta fontosabb üledéktípust különíthetünk el. A forráskürtőben, az aknában és egyes folyosószakaszokban lévő homok és apró kavics a pliocén és pleisztocén korból származik, a felszínen is előfordul kisebb foltokban. A homokot és kavicsot a hideg karsztvíz szállította a források vízgyűjtő területéről, egyes járatokban az agyagban kialakult csorgákat a homok töltötte ki. A víz által szállított homok és kavics jelentős szerepet játszott az eróziós üregtágításban.

A másik fontos üledéktípus az agyag, melynek egyik változata a barlangi kitöltés viszonylag nagy hányadát adó pannon szürke, zöldesszürke agyag. Ennek 5-10 cm vastag rétegeit vékony durvaszemcsés homok és apró kavics választja el. A homokrétegben és az agyag felületén vasas kiválásokat figyeltünk meg. Az agyagot minden bizonnyal a Kisalföld felől áramló meleg víz hozza magával, nagy mennyisége miatt a barlang eltömődését okozza.

A másik agyagtípus az első kis terem jobb oldalán mintegy 2,5-3 m hosszban előforduló nagyon kemény, vöröses színű agyag, amely valószínűleg helyben keletkezett és a mészkő mállásterméke. Szintén ebben a teremben találtuk a kitöltés legfelső 15-20 cm-es rétegét alkotó, szintén helyben keletkezett szürke, sötétszürke vályogréteget is.

3.3.5. Régészeti leletek a Tapolcafői-forrásbarlangban

roncsot (Gyurman Csaba)

sziklahasad:

Mivel várható volt, hogy a források mellett már az ősidők óta megtelepedtek az emberek, már a feltárás kezdetétől összegyűjtöttük a cserép és üvegtöredékeket.

ZSOLY

Az őskorból csak egy szórványos kovapenge került elő. Jóval jelentősebb a római kori leletanyag, amely elsősorban tüvegedények töredékeiből és néhány agyagedény töredékéből áll.

A leletanyagban a középkori a legjelentősebb. Az Árpád-kori, későközépkori és újkori cseréptöredékek a XIII. századtól a XX. századig folyamatos lakottságról tanuskodnak.

ges, k

3.3.6. Terepbejárások Tapolcafő környékén

(Iharos András)

3.3.6.1.

Tőpéri terepbejárásunk alkalmával megtaláltuk a lombik formájú üreg nevezetű barlangot. Megnéztük az Öreg-kőhányást és a Haraszi-kőhányást, de csak barlangszelvényeket találtunk.

A Bujó

Tapolcafőn a vízmű területén találtunk egy, eddigi irodalmakban nem említett barlangot (Tapolcafői-Kristálybarlang). 6,5 m mély aknában lehet lehet lejutni a barlangba, amely törésvonal mentén alakult ki, melyet a feltörő vizek tágítottak, alakjában most is ez a meghatározó. A barlang egy robbantás során nyílt meg, amikor a bauxitbányászat következtében kezdett csökkenni a források vízhozama, több forráskürtöt megvéstek vagy kirobbantottak. A bejárat fölötti kiöblösödésben kalcit vagy aragonit kristályokat találtunk több négyzetméter felületen, ásványtani elemzésük még nem történt meg.

Jána

Továbbá voltunk Attya-pusztán is, ahol kutatásokat szeretnénk végezni. Terepbejárásunkon megállapítottuk, hogy a leírás (Eszterhás 1984a) ellenére itt nincs bar-

lang. Megnéztük a bóta-kői kőbányát, ahol egy barlang-roncsot és egy kisebb barlangot találtunk. (Bóta-kői-sziklahasadék, a szerk. megjegyzése.)

3.4. Az öreg-köves-víznyelőbarlang feltáró kutatása - 4430-as kataszteri terület - Déli-Bakony, Nagyvázsöny (Gyurman Csaba)

A barlang régi, elsőnek kibontott bejárata már régebben beomlott mivel nem volt megfelelően kiácsolva. Most újra kibontottuk ezt a bejáratot és kiácsoltuk.

Sajnos anyagi eszközök hiányában az új bejárat végleges kiépítését nem tudtuk elvégezni. Ezen a bejáraton a faácsolat tönkremenetele miatt a közlekedés kezd veszélyessé válni. Amennyiben 1993-ban sem sikerül a végleges, kiépített bejárat elkészítése, új faácsolatot kell ide is készíteni.

3.5. Barlangvédelem (Klinger László)

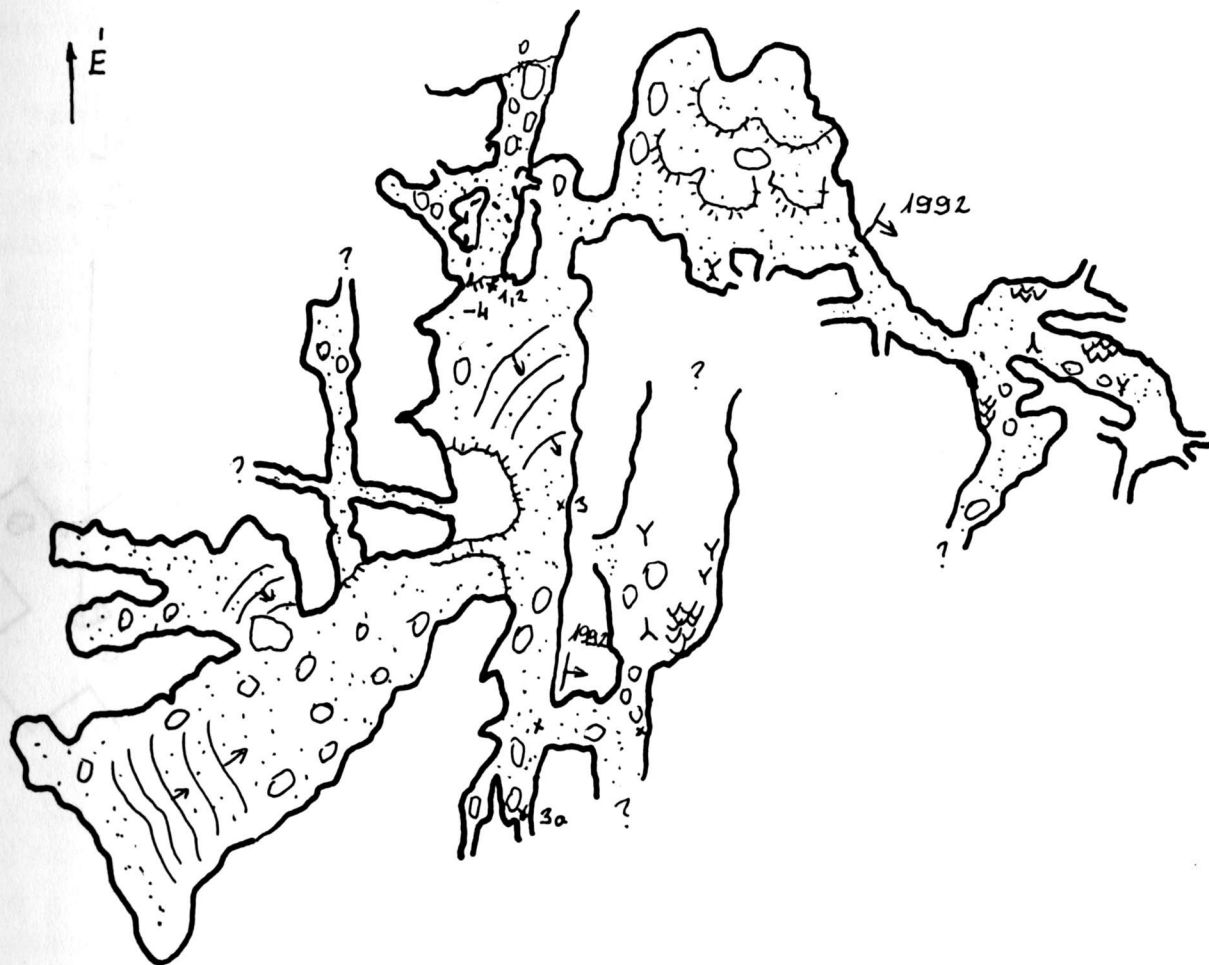
Az állagvédelmi munka nyelőtisztításból és ácsolásból állt 3 barlangnál.

A Bujó-lik bejáratából eltávolítottuk a régóta ott lévő korhadt fákat és az ott lévő törmelék egy részét, így könnyebb a barlangba való bejutás.

A B-3-as víznyelőbarlangnál a régi ácsolat megemelését és a patakmederből bekerült törmelék eltávolítását végeztük el a további kutatás megkönnyítése érdekében. Ebből a munkából a fiatal barlangászpálánták is kivették részüket, és ki lettek oktatva az aknaácsolás technikájára.

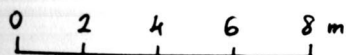
Az öreg-köves-víznyelőbarlangnál az első bejárat zónájának mozgása miatt az ácsolás elkerülhetetlenné vált a barlang járhatósága miatt. A barlang fő kutatási aknájának ácsolása a -7 m-es szintnél is igen sürgető lenne, mert fokozottan omlásveszélyes.

Hajszabarnai Pénz-lik
Bakonyjékó

alaprész

M = 1:200

Felmérte: Gyurman Csaba
Hári Péter
Szántó Attila

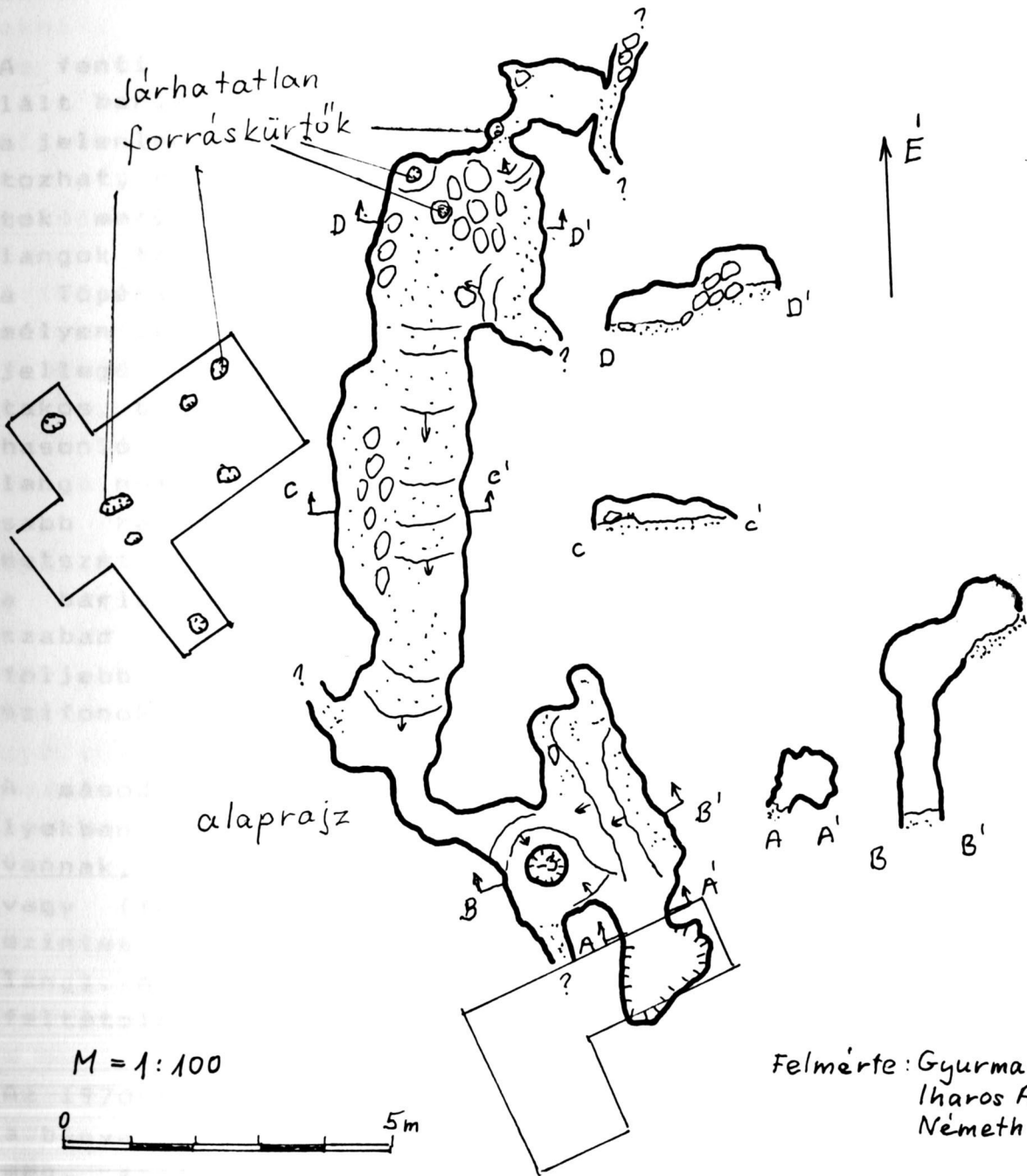
Bakony Bgk. Egy.

1992

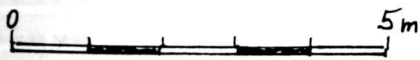

Tapolcafüi - forrásbarlang

Tapolcafü

M = 1:100

Felmérte: Gyurman Csaba
Iharos András
Németh Róbert

Szerkesztette: Iharos András

Bakony Bgk. Egy

1992.

4. A kutatások eredményeinek feldolgozása

Járat

4.1. Adatok Tapolcafő környékének karsztosodásához

pedig (Gyurman Csaba)

kibontás

Tapolcafő környékén, a Kis-kőhányás, az Öreg-kőhányás és a Haraszi-kőhányás területén a kőbányászat során sok üreget találtak. Ezek túlnyomó része függőleges akna volt, de találtak vízszintes barlangot is.

akna

A fenti helyeken, valamint Tapolcafő belterületén talált barlangokat három nagy csoportra lehet felosztani a jelenlegi állapot szerint, de ez a felosztás még változhat, ha a barlangok továbbkutatása során új szempontok merülnek fel. Az első csoportba a vízszintes barlangok tartoznak (jelenleg csak egy ilyen barlang van, a Töpéri-barlang). Ez a felszín alatt mintegy 6-7 m mélyen lévő egykori patakos barlang, amely teljesen más jellegű, mint a megszokott, más területeken lévő patakos barlang. Bár a barlangban meg lehet találni a hasonló barlangokban megszokott mély csorgákat, a barlang nem egy irányba lejt, hanem mélyedések és magasabb részek váltják benne egymást, a barlang hosszmetSZete hullámvonal alakú. A szinlők tanúsága szerint a barlangban állandóan nagyon magasan állt a víz, a szabad légtér a vízzel kitöltött résznek csak legfeljebb egyharmada-egynegyede lehetett. A barlangban szifonok sorozata volt.

gyű

A második csoportba azok a barlangok tartoznak, amelyekben a vízszintes járatok mellett függőlegesek is vannak, ezek vagy a felszín felé vezetik ki a vizet, vagy (feltételezésünk szerint) két egymás alatti vízszintes járatot kötnek össze (Tapolcafői-forrásbarlang). A Tapolcai-forrásbarlang további kutatása során feltételezésünk beigazolódhat.

Az 1970-es évek közepén a Haraszi-kőhányás területén, a bánya alján egy felszín felé tartó kürtöt figyeltünk meg, amely lefelé egy nagyobb terembe vezetett, a te-

remből kb. keleti és nyugati irányba keskeny, magas járat indult. A mintegy 5 m-es mélység miatt a barlangban nem tudtunk leereszkedni, a következő látogatásunkra pedig a barlangot berobbantották. A berobbantott terem kibontása feltétlenül indokolt lenne. (Régebbi, 1988-as jelentésünkben a barlang öreg-kőhányási új bánya aknájaként szerepelt, Bertalan K. után.)

A harmadik csoportba tartoznak a függőleges barlangok, aknák, ezekből a bányák területén többet is találtak, de betömték őket. Jelenleg csak egy látható még, ennek is a felszín felé vezető folytatását elbányászták (Lombik-barlang). A Haraszti-kőhányás sziklafalában látható egy felszínre vezető, egykor homokkal kitöltött akna metszete.

2. Vár

A fenti - egykori - forráskürtök azt bizonyítják, hogy a régen a tapolcafői források magasabb szinten, mintegy 215-220 m-en törtek fel (Kis-kőhányás), majd fokozatosan egyre alacsonyabban - öreg-kőhányás 205 m, Haraszti-kőhányás 195 m, Tapolcafő belterület 185 m - tört fel a víz.

aug.

4.2. A Bujó-lik és a Fortuna-barlang faunájának vizsgálata

A cs. lata (Schreithofer Nóra)

kerül

1991-ben vizsgálatokat végeztem a Bujó-likban és a Fortuna-barlangban élőviláguk feltérképezésére. A begyűjtött rovarfajok listáját 1991. évi jelentésünkben közzöltük, de az eredmények kiértékelését a kézirat lezárása miatt csak ez évi jelentésünkben tudjuk ismertetni.

A megfigyeléseket a Bujó-likban augusztus hónapban, a Fortuna-barlangban augusztustól októberig terjedő időszakban végeztem, így mindössze pillanatképet kaphattam a barlangok faunájáról. Legfőképpen izeltlábúak gyűjtésével foglalkoztam. Erre a célra sörös és etilénlikolos csapdákat állítottam fel. A begyűjtött egyedek közül néhánynak a fajtát, legtöbbször azonban csak a

nemzetségét sikerült meghatározni.

A Bujó-likban három alkalommal helyeztem el sörös csapdákat egy-egy hetes időtartamra. A vizsgálatok ideje alatt a barlang átlaghőmérséklete $9,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ volt, csapadék csak a második hét végén, illetőleg a harmadik héten esett.

A 150 m hosszú, 43 m mély barlangban az első héten 5, az azt követő két héten 6 helyen állítottam fel a csapdákat:

	Távolság a bejárattól	Mélység a bejárattól
1. Bejárati zóna	10 m	-6 m
2. Váróterem 1	45 m	-20 m
3. Váróterem 2	46 m	-21 m
4. Akna oldalág	60 m	-28 m
5. Könyök	85 m	-32 m
6. Grand Kanyon	110 m	-38 m

I. hét: aug. 10-17.; II. hét: aug. 17-25.; III. hét: aug. 25-szept. 1.

A csapdázások eredményeként 21 nemzetség 92 egyedét sikerült befognom. Főleg a púposlegyek (Phoridae), pecsebogarak (Cetopidae) és holyvafélék (Staphylinidae) családjába tartozó egyedek, valamint ugróvillások (Collembola) hullottak csapdáimba. Ezekon kívül tuskésszárnyúak (Heliomyzidae), ezerlábúak (Polydesmus), futrinkafélék (Carabidae) és atkák (Acaridae) is képviseltették magukat csekélyszámú egyeddel a barlangban. (1. ábra)

A legérdekesebben a púposlegyek (Megaselia) egyedsűrűsége változott időben és a barlang mélységétől függően. Az egyedek az első vizsgálati héten jól megfigyelhetően a bejárati zónában viszonylag nagy sűrűségben fordultak elő, majd a mélyebb részek felé haladva a nagyobb, illetve kisebb egyedsűrűségű helyek váltották egymást. A második héten a bejárati szakaszban csökkent az egyed-

szám, a Váróterem mélyebb szinten lévő csapdájában maximumértéket vett fel, majd a barlang belseje felé haladva újra elérte a bejárat szintet. A várótermi maximum valószínűleg annak tulajdonítható, hogy a csapdák közelében nagy mennyiségű denevérürüléket, sőt denevérhullát is találtunk. A harmadik, esős időszakban csak a barlang bejáratánál és végénél, a mélyebb részeken fordultak elő Megaseliák, ott is csak csekély számban. (2. ábra)

hogyan

A másik igen érdekes megfigyelésem a holyvafélék előfordulására vonatkozott. A barlangban főleg az Oxyroda, Omalium, Tocyusida és Philonthus nemzetségekbe tartozó fajokat sikerült befognom. Az első vizsgálati héten csak a Váróterem 2. csapdájában és az Akna oldalágban, míg az utolsó esős héten csak a bejárat zónában találtam igen nagyszámú áldozatot. (3. ábra)

fajta

Mindebből arra a következtetésre jutottam, hogy a holyvafélék mindig a barlang legnedvesebb része felé húzódnak, míg a púposlegyek (Megaselia) a barlang szárazabb részeit keresik fel.

A barlangban az izeltlábúakon kívül megfigyeltünk több gerinces fajt is. A Grand Kanyonban az év minden részében tartózkodnak erdei- és kecskebékák, a T-ágban pedig gyakran szembetalálkoztam erdei cickánnyal (Sorex araneus) is. A denevérek megfigyeléséről más alkalommal számolunk be.

A Fortuna-barlang izeltlábú faunáját augusztustól októberig vizsgáltam etilén-glikolos csapda alkalmazásával a barlang első termében. A barlang fajgazdagsága igen nagy, a különböző családok előfordulásának aránya azonban eltér a Bujó-likétől. (4. ábra). A gyűjtés során 13 nemzetség 185 egyede hullott a csapdába.

Az áldozatok közül legfőképpen ugróvillások (Collembola) fordultak elő a Pseudosinella, Tomocerus, Arrhopalites és Heteromorus fajokból. A másik nagy csoportot a

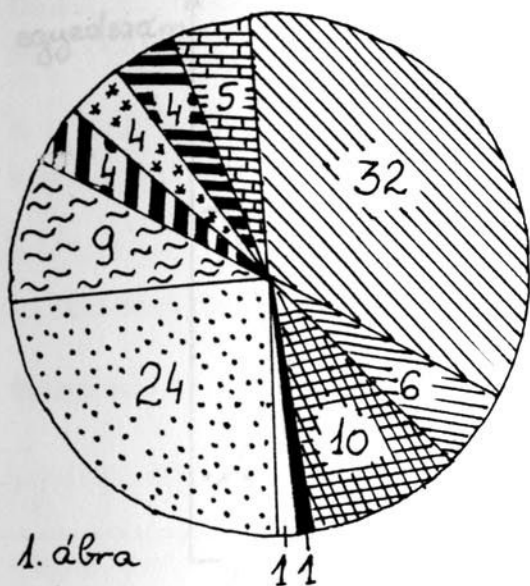
holyvák (Staphylinidae) alkották, amelyek Oxypoda, Philonthus és Quedius nemzetségek fajaival képviseltették magukat. Az atkák közül a Parasitus, Veigaia és Argas fajokat figyeltem meg.

A barlang bejárásakor nyári időszakban több esetben is találtunk friss rókaürüléket és nyomokat, amelyek a második terem bejáratáig vezettek. A nyomok és a barlang kevésbé zaklatott volta arra enged következtetni, hogy a barlang a róka kedvelt tartózkodási helye.

Korábban a barlang végénél található szifonban többször is megfigyeltünk fehér planariát, az utóbbi időben azonban nem került a szemünk elé. Létezése a barlangban azonban nem zárható ki, ugyanis korábbi kutatások alkalmával Eszterhás István az ugyancsak Kab-hegyen lévő Halász Árpád-barlangban meghatározott barlangi planaria fajt.

A Fortuna-barlang fajgazdagságát és érdekességét tekintve érdemes lenne további, behatóbb biológiai kutatások végzésére.

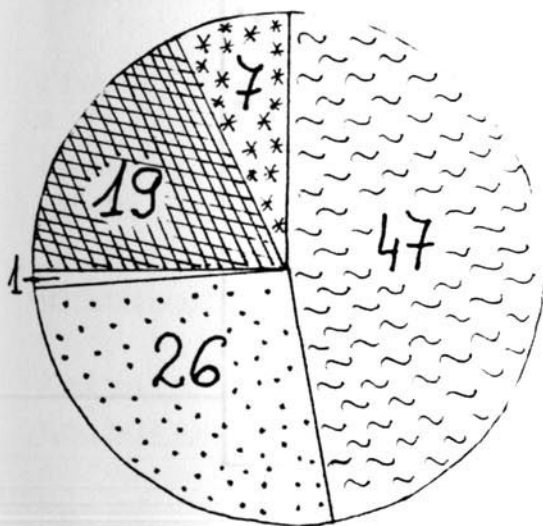
A Bújó-lik csapdáiba
hullott ízeltlábúak %-os megoszlása

1. ábra

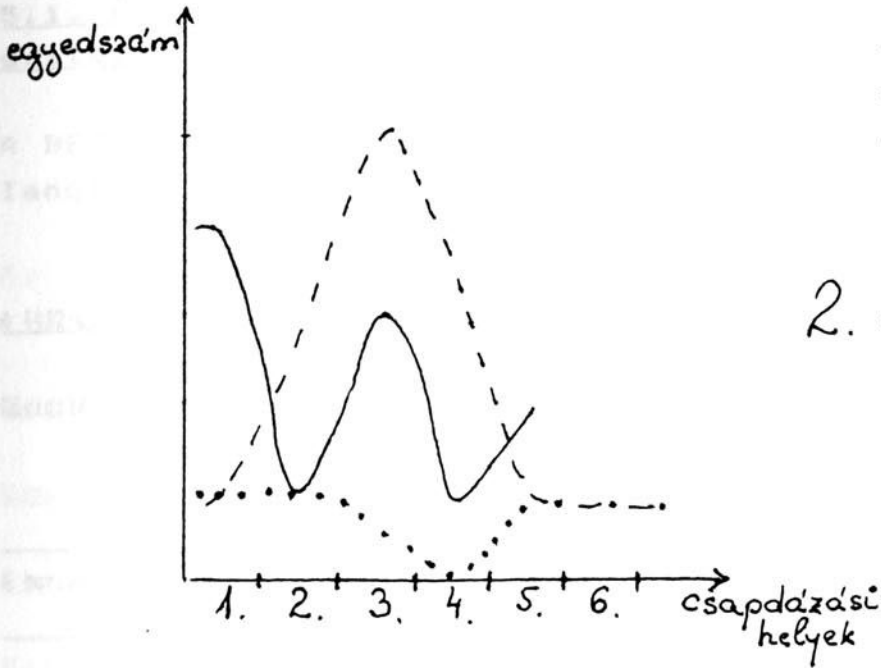
- Püposlegyek (Phoridae)
- Pecebogarak (Cholera)
- Atkák (Acaridea)
- Trágyalegyek (Limosina)
- Futóbogarak (Carabidae)
- Holyrák (Staphylinidae)
- Ugróvillások (Collembola)
- Ezerlábúak (Polydesmus)
- Tüskészárnyúak (Heliomyzidae)
- Árnyéklegyek (Sciariidae)
- Egyéb

A Fortuna-barlang csapdáiba
hullott ízeltlábúak %-os megoszlása

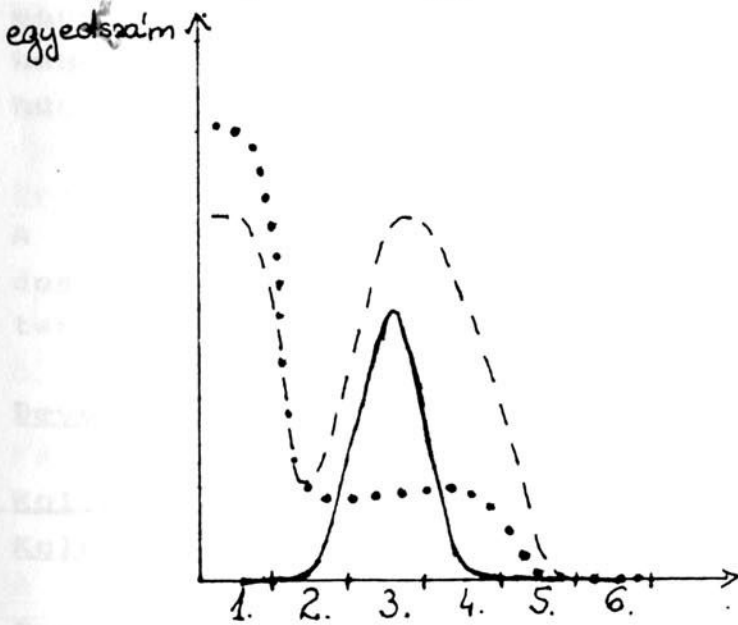
4. ábra

A püposlegyek egyedszámváltozása

2. ábra

A hollyrák egyedszámváltozása

3. ábra

5. Barlangkataszterezés

5.1. A 4412-es kataszteri terület kataszterének kiegészítése

A BETE barlangnaplóját áttanulmányozva az alábbi barlangtérképeket találtam:

Az 1990.

A 4412-es kataszteri terület barlangtérképeinek listája, kiegészítés:

Rövidítések: A f) Alaprajz

H Hosszmetszet

Lombik BETE BETE barlangnapló, MAFI

A barlang neve	Méret- arány	Vetület neve	Felmérő neve	Felmérés éve	A térkép hol található	A barlang helye
Bóta-kői-barlang	100	AH	Jaskó S.	1934	BETE	Döbrönte
Bóta-kői-sziklahasadék	100	A	Jaskó S.	1934	BETE	Döbrönte
Nádajtó-árki-sziklaodú	100	AH	Bertalan K.	1940	BETE	Ugod
Vaskapui-kőfülke	100	AH	Bertalan K.	1940	BETE	Bakonyjákó
Vaskapui-sziklaodú	100	AH	Bertalan K.	1940	BETE	Bakonyjákó

Bezárási

A kataszteri terület határainak pontosítása és módosítása miatt egyes barlangok átkerültek a 4412-es területhez. Ezek a következők:

A barlang

Devecser

Falain

Kolontári 1.sz.sziklaeresz

Kolontári 2.sz.sziklaeresz

A fels.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Csoport 1988-ben.

töltés:

Szinonima: Kolontári-kőfülkék.

Irodalom:

Barta

Irodalom:

OTVH-BI barlangleltár

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3. sz. p. 13-30.

Kordos L.: Magyarország barlangjai. Bp. 1984.

Az 1990. évben végzett barlangkataszterezés óta előkerült, az irodalomban említett barlang:

Tapolcafő

Lombik-barlang

Szinonima: Lombik formájú üreg, Lombik alakú üreg.

Elhelyezkedése, megközelítése: Tapolcafő határában, a Kiskőhányás nevű mészkőbányában található, a Töpéri-barlangtól délre 15 m-re a bányafalban mintegy 4 m magasságban.

Méretei: 3,2 m mély, 1,7 m átmérőjű akna.

Bezáró kőzete: felső kréta hippuriteszes mészkő.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a kutatás alatt lévő barlang jelenleg 3,2 mély akna, amelynek átmérője 1,2-1,7 m. Falain 10-20 cm-es kannelurák láthatók. A lombik elnevezés onnan ered, hogy a barlang jelenlegi bejáratánál a járat tölcseírszerűen kitágul, majd újra összeszűkül. A felszín felé valamikor homokkal kitöltött járat vezetett, amelyet elbányásztak. A barlang jelenlegi kitöltése szintén homok.

Irodalom:

Bertalan K. (1959a): Néhány adat a bakonyi barlangok is-

5.2. A 4460-as kataszteri terület.

meretéhez. Karszt- és Bg.kut.Táj. 1959. szept. p. 36-39.

Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term.Tud. Múz.Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kristály-barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Tapolcafő területén, az egykori forráscsoport egyik forrásjárata, az ajkai erőmű szivattyúházával szemben, attól 12 m-re, egy mesterségesen mélyített víztározó alján található.

Méretei: 6,5 m mély, 4,5 m hosszú.

Bezáró kőzete: felső kréta hippuriteszes mészkő.

Jellege: forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a mesterségesen kibontott forrásszájban a természetes járat mintegy 4 m mélységtől figyelhető meg. A feltörő víz által kialakított üstök falát kalcitkristályok borítják. Hét méter mélységben egy törésvonal mentén képződött szűk, hasadékszerű, vízszintes járat indul, amely 4,5 m után járhatatlanul elszűkül. Alját kötörmelék borítja, amelynek megbontásával esetleg meg lehet kísérelni a továbbjutást.

5.2. A 4460-as terület - Balaton-felvidék - barlangka- tasztere.

A 4460-as kataszteri terület barlangtérképeinek listája

Horváth János összeállítása alapján, kiegészítve.

Rövidítések: A	Alaprajz	Táj.	Karszt és Barlangkutató Tájékoztató
H	Hosszmetszet	bg.	barlang
K	Kereszmetszet	vnybg.	viznyelőbarlang
izo.	izometrikus	BETE	BETE Barlangnapló (MAFI Kordos L.)
axo.	axonometrikus	K.B.	Karszt és Barlang
Jel.	évi jelentés	Besz.	Beszámoló
Ter.	Terepjelentés	Dok.	Dokumentáció(MKBT)
Kat.	Kataszter		

A barlang neve	Méret- arány	Vetület	Felmérő neve	Felmérés éve	A térkép hol található	A barlang helye
----------------	-----------------	---------	-----------------	-----------------	------------------------	--------------------

4461-es kataszteri terület

Gyöngy-tavi-barlang	?	?	Alba Regia	1991	?	Köveskál
Gyöngy-tavi-álbarlang	?	?	Alba Regia	1992	?	Köveskál
Király-kő barlangja	?	?	Alba Regia	1984	Jel.1984	Kapolcs
Kő-hegyi-barlang	50	AHK	Alba Regia	1987	Jel.1987	Szentbékáll
Kő-hegyi-átjáró	50	AHK	Alba Regia	1987	Jel.1987	-"
Kő-hegyi-üreg	100	AHK	Alba Regia	1987	Jel.1987	-"
Pokol-lik	50	AH	Bakony	1988	Jel.1988	Szentantalfa
Pulai-bazalttufa-barlang	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	Pula

4462-es kataszteri terület

Csákány-hegyi-barlang	50	A	Halász A.	1964	Ter.64/28a	Csopak
-"	50	H	Halász A.	1964	Ter.64/28a	Csopak
-"	20	K	Halász A.	1964	Ter.64/28a	Csopak
Kő-völgyi 1.sz.bg.	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	Dörgicse
Kő-völgyi 2.sz.bg.	25	AHK	Bakony	1989	Jel.1989	-"
Kő-völgyi 3.sz.bg.	100	AH	Bakony	1989	Jel.1989	-"
Kő-völgyi 4.sz.bg.	25	AH	Bakony	1989	Jel.1989	-"
Kő-völgyi 5.sz.bg.	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	-"
Kő-völgyi 6.sz.bg.	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	-"

A barlang neve

A barlang neve	Méret- arány	Vetület	Felmerő neve	Felmérés éve	A térkép hoi található	A barlang helye
Kő-völgyi 7.sz.bg.	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	-"
Kő-völgyi 8.sz.bg.	50	AH	Bakony	1989	Jel.1989	-"
Kő-völgyi 9.sz.bg.	50	A K	Bakony	1989	Jel.1989	-"
Lóczy-barlang	215	AH	Kadic-Mottl	1930	Dok.1970, Ter.70/9	Balatonfüred
Női-"-barlang	260	A K	Kadic-Mottl	1934	Dok.1970, Ter.70/9	-"
Szár-"-gyi ürege	260	HK	Kadic-Mottl	1934	Dok.1970, Ter.70/9	-"
Kád-"-i-forrásbarlang	?	?	Kadic-Mottl	1934	Kadic 1940c	-"
"-"	?	A	Kadic-Mottl	1934	Buczko 1968	-"
Héli-"-rázkók, fe...	?	A	Nagy G.	1976	Kordos 1984	-"
Nagyvár-tetői-sziklahasadék	50	AHK	Bakony	1991	Jel.1991	Vászoly
Noszlopy-hasadék	50	A K	Halász A.	1964	Ter.64/27	Balatonfüred
Noszlopi-hasadékbarlang	?	AH	Halász A.	?	Dok.1964	-"
Vasásó-barlang	100	AHK	Alba Regia	1985	Jel.1985	Örvényes
Vár-hegyi-barlang	50	AHK	Bakony	1991	Jel.1991	Vászoly

4463-as kataszteri terület

A területet az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1984-ben kataszterezte, ezenkívül a területről a következő térképek találhatók még:

4460-as terület

Akasztó-domb sz.ürege	50	A	?	?	Ter.71/2	Tihany
Apátsági-forrásüreg	50	AHK	ifj Bartha J.	?	Dok.1970	Tihany
Tihanyi Apátsági-forrásüreg	50	A K	?	?	Ter.71/3	Tihany
Aranyház gejzirkúp	50	AH	ifj Bartha J.	1966	Dok.1970	Tihany
maj "-"- mő...	50	A K	Alba Regia	1971	Dok.1972	Tihany
7114-"-szp...	50	A K	Alba Regia	1971	Ter.72/6	Tihany
7 Tihanyi Aranyház	50	AH	?	?	Ter.71/2	Tihany
Csúcs-hegyi-hévízes-bg.	100	A K	Alba Regia	1971	Dok.1972, Ter.72/5	Tihany
Csúcs-hegyi-kőfülke	50	A K	Alba Regia	1971	Dok.1972, Ter.72/4	Tihany
Csúcs-hegyi-sziklaüreg	100	AHK	Bertalan K.	1965	Dok.1970, Ter.66/26	Tihany
Gödrösi explóziós bg.	100	AH	Alba Regia	1983-85	Jel.1985	Tihany
Tihanyi Szarkádi-erdő 1.sz.ürege	?	A	?	?	Ter.71/4a	Tihany
"-"- 2.sz. "-"	?	A	?	?	Ter.71/4b	Tihany

A barlang neve	Méret- arány	Vetület	Felmérő neve	Felmérés éve	A térkép hol található	A barlang helye
----------------	-----------------	---------	-----------------	-----------------	------------------------	--------------------

Órsi-hegy
4464-es kataszteri terület

Hétszoros

Alagút-barlang	100	AHK	FTC(Horváth J.)	1967	?	Kőszárhegy
Alagút-barlang	200	AHK	FTC	1967	Ter.68/1	-"
Felső-kisbarlang	200	AHK	FTC	1967	Ter.68/1	-"
Déli-barlang	200	AHK	FTC	1967	Ter.68/1	-"
Szár-hegyi üregek	200	AHK	FTC	1967	Ter.68/1	-"
Kádártai-forrásbarlang	?	?	Alba Regia	1991	?	Kádárta

az Órsi-hegy

Helyszínrajzok, felszíni térképek

Sonyórs

Boszorkány-barlang	?	-	?	?	Ter.65/21	Lovas
Csákány-hegyi-barlang környéke	?	-	Halász A.	1964	Ter.64/28a	Csopak
Noszlopy-hasadék	?	-	Halász A.	?	Ter.64/27	Balatonfüred
Vasásó-barlang	?	-	Halász A. után			
<u>Mérete:</u>			Alba Regia	?	Jel.1985	Örvényes
Sárkány-lyuk	?	-	?	?	Ter.64/1	Balatonfüred

Beszárhegy

Vasasó

Jellege:

A 4460-as kataszteri terület barlangjai

Rövid leírás

A kataszteri terület határai (a javasolt módosítások kiemelve):

Trapéz

1 - Balaton-felvidék. Balaton középvonala - Badacsonytomaj - Ómút - Káptalantóti - **Diszel** - **Pula** - Nagyvázsony - Veszprém p.u. - vasúton Székesfehérvár - **70-es út** - **71-es út** - Balatonaliga - Balaton középvonala.

Elágazás

4461-es kataszteri terület

Leírás

A kataszteri terület határai:

0.8. sz. ábr.

- Káli-medence környéke. Nagyvázsony - Dörgicse - Balatonakali - Balaton középvonala - Badacsonytomaj - Káptalantóti - **Diszel** - **Pula** - Nagyvázsony.

Badacsonytomaj

örsi-hegyi-bányatáró

Mesterséges üreg, felmérését és leírását csak geológiai és ásványtani okból készítettük el. A tárót minden valószínűség szerint érckutatási célból hajtották, erre utalva a tárók kereszteződésénél lévő több méter mély akna, valamint a fülkékben mélyített fúrások.

nyugat:

Elhelyezkedése, megközelítése: Badacsonytomaj határában, az Örsi-hegy délnyugati oldalában, a 311 m-es csúcstól 240 m-re délre, a 71-es út Badacsonytomaj és Badacsonyörs közötti szakaszáról látható mintegy 20 m magas sziklafal keleti végének felső peremén található. Könnyen megtalálható, ha a bányatáróból kitermelt kőfolyáson megünnk fel, amely egyenesen oda vezet.

6. par

Mérete: 108 m hosszú, szintkülönbsége 6 m.

1,5

Bezáró kőzete: permii vörös homokkő.

torlasz

Jellege: mesterséges, bányatáró.

eredeti

Rövid leírása: alaprajza T betű formájú, melynek szára, vagyis a bejárati szakasz 35 m hosszú, a jobb oldali ág 25,5, a bal oldali 28 m hosszú. A táró keresztmetszete trapéz alakú, melynek szélessége alul 230-240 cm, felül 150-160 cm, magassága 220-230 cm. A táróból több 3-5 m hosszú fülke nyílik, melyekben 6-8 m mély fúrásokat mélyítették, valószínűleg mintavételi céllal, a furatokban a vascső is benne van. A bejárati táró végén, az elágazásnál egy 4-5 m mély akna van alján kőomladékkal. Az akna eredeti mélységét a beledobált kövek miatt nem lehet megállapítani. A táró bejáratánál 1 m magas kőrakás, a két oldalág bejáratánál pedig mintegy 0,7-0,8 m magas torlasz van.

Bertal

Örsi-hegyi-sziklaüreg

Szinoníma: Örsi-hegy barlangja, Sós Pista barlangja.

Elhelyezkedése, megközelítése: Badacsonytomaj határában az Örsi-hegy délnyugati oldalában, a 311 m-es csúcstól 220 m-re délre, a 71-es út Badacsonytomaj és Badacsonyörs közötti szakaszáról látható mintegy 20 m magas sziklafalban található 12 m magasságban, a bányatárótól nyugatra 30 m-re egy sziklaperemen.

Méretei: 3,7 m hosszú, 2,5 m széles, 1,5 m magas.

Bezáró kőzete: permi vörös homokkő.

Jellege: kőfülke.

A barlang rövid leírása: a törésvonalak és hasadékok mentén kimállott széles, alacsony bejáratú üreg beljebb 1,5 m magas lesz, majd fokozatosan összeszűkül. Alja túlnyomórészt szátkő. A barlang falait lekerekített formák jellemzik, mintha hévízes eredetű lenne.

Eszterhás I. 1984. évi barlanglistájában mesterséges eredetűnek írja.

Irodalom:

Balaton térkép. 1939.

Barlangleltár(OTVH)

Bertalan K.(1974):Kézi jegyzetek. I-X. füzet Veszprém-Budapest, 1939-1974. Kézirat.

Bertalan K.(1958):Magyarország nemkarsztos barlangjai. Karszt- és Bg.kut.Táj. 1958. jan.-jún. p. 14-16.

Bertalan K.(1959): Néhány adat a bakonyi barlangok ismeretéhez. Karszt és Bg.kut.Táj. 1959.szept. p.36.

Bertalan K.-Schönviszky L.(1974):Bibliographia Spelaeologia Hungarica. Karszt és Barlangkutató VIII.köt.1973-74. Bp.

Eszterhás I. (1984): Lista a Bakony barlangjairól. A Bak. Term. tud. Múz. Közl. Zirc.

Eszterhás I. (1989b): Magyarország nemkarsztos eredetű barlangjainak listája. Alba Regia Bkcs. évk. p. 147-161.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

Gyöngy-tavi-Albarlang

Kövágóörs

Felmérte az Alba Regia

Kövágóörsi kötenger ürege

A barlangot nem sikerült megtalálnunk.

Irodalom: barlang

Zákonyi F.: Előadások a Balatonról és a Bakonyról. A Veszpr. m. Tanács Idegenforg. Hiv. kiadv.

Szinoníma: B2.sz. Veszprém. 1954. ápr. p. 38.

Bertalan K. (1958): Magyarország nemkarsztos barlangjai. Karszt- és Bg. kut. Táj. 1958. jan.-

Irodalom: jún. p. 14-16.

Eszterhás I. (1989a): A bakonyi barlanglista kiegészítője. Alba Regia Bkcs. évk. p. 138-146.

Szentbékálló

Kő-hegyi-barlang

Kő-hegyi-átjáróbarlang

Kő-hegyi-üreg

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1987-ben.

Kapocs

Irodalom:

Király-kő barlang

Eszterhás I. (1987b): A szentbékállói Kő-hegy homokkő-barlangjai. Alba Regia Bkcs. évk. p. 199-205.

Eszterhás I. (1989a): A bakonyi barlanglista kiegészítése. Alba Regia Bkcs. évk. p. 138-146.

Eszterhás I. (1989b): Magyarország nemkarsztos eredetű

Irodalom:

barlangjainak listája. Alba Regia
Bkcs.Évk. p.147-161.

Dornyay B.

Köveskál

Gyöngy-tavi-barlang

Gyöngy-tavi-álbarlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1991-92-
ben.

Balatonhenye

Dobogói-barlang

A barlangot nem sikerült megtalálnunk.

Szinoníma: Balatonhenyei feltételezett barlang, Dobogó
alatti barlang.

Irodalom:

Barlangot találtak Balatonhenyén. Tapolcai Ujság.
Tapolca, 1931.márc. 15.

Bertalan K.-Schönviszky L.(1974):Bibliographia Spelaeo-
Kecskemeti logia Hungarica. Karszt és Barlangkutató
VIII.köt.1973-74. Bp.

Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A
Jával, Bakonyi Term.Tud. Múz.Közl.
1984.3.sz. p. 13-30.

Kapolcs

Király-kő barlangja

Szinoníma: Királykő melletti barlang.

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1984-ben.

Irodalom:

- Dornyay B. (1937): A Balaton-Bakony klasszikus turista-
útjának tervezete. Balaton 30.évf.
p.35-36. Bp.
- Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Ba-
konyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984.
3.sz. p. 13-30.
- Bertalan K.-Schönviszky L. (1974): Bibliographia Spelaeo-
logia Hungarica. Karszt és Barlangkutatás
VIII.köt. 1973-74. Bp.
- Eszterhás I. (1984d): Királykő barlangja. Alba Regia Bkcs.
évk. p.29.
- Eszterhás I. (1987a): A Bakony bazaltbarlangjai. Föld és
Ég. 17.sz. p.360-364.
- Eszterhás I. (1988a): A magyarországi bazaltbarlangok ku-
tatásának eredményei. Karszt és
Barlang. I. p.15-20.
- Eszterhás I. (1989b): Magyarország nemkarsztos eredetű
barlangjainak listája. Alba Regia
Bkcs.évk. p.147-161.
- Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.
OTVH BI Barlangleltár

Irodalom

Kecske-hegyi-sziklaüreg

Nagy valószínűség szerint azonos a Király-kő barlang-
jával, Bertalan K. is azonosnak tartja.

Balaton

Irodalom: lásd a Király-kő barlangjánál.

Füzeti-hegy

Szentantalfa

Terepbe

Pokol-lik

Szinoníma: Szentantalfai Pokol-lik, Hangyás-tetői-bar-
lang.

Berta

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban.

Irodalom:

Eszterhás I.

Gyurman Cs. szerk. (1988): A Bakony Bgk. Egy. 1988. évi jelentése. Ajka 1988. Kézirat

Kiss L. (1940): Szentantalfa és környékének földrajza.

OTVH BI Barlangok. Diss. 32.p. Bp.-Pápa, 1940. marc. 15.

Kardos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

Eszterhás I. (1983a): A Bakony barlangjai. In Bakony, Balaton-felvidék. Utikalauz. Bp.

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984.

Felmerült a 3. sz. p. 13-30.

OTVH BI Barlangleltár

Irodalom:

Szentjakabfa

Gyurman Cs.

Dobogó-tetői-barlang

Eszterhás I.

A falubeliek a Dobogó-hegyen barlangról nem tudnak, a barlangot terepbejárásunkon mi sem találtuk meg. A Dobogó-hegy északi lábánál egy erősen feltöltődött víznyelő látható.

Kardos L. (1984)

Gyurman Cs.

Irodalom:

Eszterhás I.

Eszterhás I.: Lista a Bakony barlangjairól.

A Bak. Term. tud. Múz. Közl. Zirc. 1984.

Az Eszterhás

Balatoncsicsó

Azonosít

Füzeti-tó víznyelőbarlangja

Irodalom:

Terepbejárásunkon a Füzeti-tótól délre mintegy 80 m-re csak egy 7-8 m átmérőjű, 3 m mély víznyelót találtunk.

Azonosít

Irodalom:

Eszterhás I.

Bertalan K.-Schönviszky L. (1974): Bibliographia Speleologia Hungarica. Karszt és Barlangkutató

4462-es katalógus VIII.köt.1973-74. Bp.

Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term.Tud. Múz.Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kardos L.(1984):Magyarország barlangjai. Bp. OTVH-BI Barlangleltár.

Pula

Dörnyay

Pulai-bazalttufabarlang

Kő-völgyi

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

Szinnai

Irodalom:

Felmérte

Gyurman Cs. szerk.(1989):A Bakony Bgk. Egy. 1989. évi jelentése Ajka 1989. Kézirat

Eszterhás I.(1989a):A bakonyi barlanglista kiegészítése. Alba Regia Bkcs.évk. p.138-146.

Eszterhás I.(1989b):Magyarország nemkarsztos eredetű barlangjainak listája. Alba Regia Bkcs.évk. p.147-161.

Kardos L.(1989):Barlangkutató. Bp.

Gyurman Cs.

Nagyvázsony

Dörnyay

Kecske-hegyi-sziklaüreg

Az Eszterhás I. által Nagyvázsony határában említett barlang valószínűleg a kapolcsi hasonló nevű barlanggal azonos.

barlangot

Irodalom:

Nagyvázsony

Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term.Tud. Múz.Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

A barlang

Barlang

keletkezés

4462-es kataszteri terület

Eszterhás

A kataszteri terület határai:

Irodalom:

- Dörgicse-Balatonfüred-Felsőörsi karszt. Balaton középvonala - Balatonfüzfő - Litér - **Veszprém** - Nagyvázsony - Dörgicse - Balatonakali - Balaton középvonala.

Dörgicse

Kordos L.

Kő-völgyi 1-9.sz. barlang

Szinoníma: Kő-hegyi 1-2.sz. barlang.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1989-ben.

Irodalom:

Csiki-Dornyay stb.(1965):Balaton-felvidék. Utikalauz.

Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A Ba-

Irodalom: konyi Term.Tud. Múz.Közl.1984.3.sz. p. 13-30.

Kordos L.(1984):Magyarország barlangjai. Bp.

Gyurman Cs. szerk.(1989):A Bakony Bgk. Egy. 1989. évi

Eszterhás I. jelentése Ajka 1989. Kézirat

Dornyay B.-Zákonyi F.(1957):Balaton-felvidék. Utikalauz.

OTVH BI Barlangleltár.

Nagy-tói-víznyelőbarlang

Kordos

Az VI Eszterhás I. által Dörgiccsénél említett víznyelőbarlangot lásd Vászolynál.

Nagyvázsony

Nagyvázsony

Meleg-vízi-kőfülke

Szinc

A barlangot a vízmű rendezése során betömték. A barlang

Bertalan K. leírása alapján holocén édesvízi mészkőben

keletkezett, és 4 m hosszú és 1,8 m magas volt.

Eszterhás I. tévesen Mencshelynél említi.

Irodalom:

Bertalan K. kéziratos barlangleltára(MAFI).

Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term.Tud. Múz.Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L.(1984):Magyarország barlangjai. Bp. OTVH BI Barlangleltár.

Vászoly

Vár-hegyi-barlang

Szinoníma: Nagy Vár-tetői-barlang.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1991-ben.

Irodalom:

Németh P.(1965):A bakonyi barlangkutatók régészeti eredményei. K. és B. I. p.7-10.

Eszterhás I.(1983a):A Bakony barlangjai. In Bakony, Balaton-felvidék. Utikalauz. Bp.

Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term.Tud. Múz.Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L.(1984):Magyarország barlangjai. Bp. OTVH BI Barlangleltár.

Gyurman Cs. szerk.(1991):A Bakony Bgk. Egy. 1991. évi jelentése Ajka 1991. Kézirat

Nagyvár-tetői-sziklahasadék

Szinoníma: Nagy Vár-tetői-sziklahasadék.

Felmérte a Bakony Barlangkutató Egyesület 1991-ben.

Irodalom:

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp. OTVH BI. Barlangleltár.

Gyurman Cs. szerk. (1991): A Bakony Bgk. Egy. 1991. évi jelentése Ajka 1991. Kézirat

Nagy-bói-víznyelő (barlang)

Helyesen Nagy-tói-víznyelő, népi neve Nyelőke. Járható méretű barlang valószínűleg sohasem volt a szinte teljesen feltöltődött nyelőben, a környékbeliek is csak egy régen sziklás nyelőnek ismerték.

Irodalom:

Bertalan K.-Schönviszky L. (1974): Bibliographia Spelaeologica Hungarica. Karszt és Barlangkutatás vezető s. VIII. köt. 1973-74. Bp.

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Örvényes

Vasásó-barlang

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1985-ben.

Irodalom:

Halász A. (1985): Vasásó-barlang. Alba Regia Bkcs. évk. p. 167.

Balatonfüred

Lóczy-barlang

Méretei: 4.

Felmérte Kadlic O. és Mottl M. 1930-ban és 1934-ben.

Bezáró kőzet:

Tamás-hegyi-barlang

Jellege: 4

Szinoníma: -

Barlang:

Elhelyezkedése, megközelítése: Balatonfüred határában, a Tamás-hegy nyugati oldalában található, a Lóczy-barlangtól 30 m-re keletre, mintegy 8 m-rel magasabban.

néhány: 4

Méretei: 3,8 m hosszú, 2,5 m mély.

Barlang:

Bezáró kőzete: középső triász füredi mészkő.

talpon: 4

Jellege: hévizes forráskürtő.

Irodalom:

A barlang rövid leírása: a bejáratánál meredeken lefelé vezető szűk járata lejjebb kiszélesedik, de néhány méter után teljesen ki van töltve törmelékkal. Falait hévizeszűstök borítják.

Barlang:

A barlang a Lóczy-barlang egykori forráskürtője lehetett, melynek bejárata az eredeti felszíntől mintegy 4,5 m-rel van lejjebb.

Barlang:

Irodalom: említése nincs.

Barlang:

Sárkány-lik

Barlang:

Szinoníma: Sárkány-völgyi-hasadékbarlang, Sárkány-barlang, Kő-fülke.

Elhelyezkedése, megközelítése: Balatonfüred határában, a balatonfüredi református templomtól 350° irányban kb. 4 km-re, a Sárkány-völgy nyugati oldalában, a zöld

kereszt turistajelzés mentén található egy kb. 10 m magas sziklafalban.

Bezáró kősz:

Méretei: 4,2 m hosszú, 3,2 m magas.

Jellege:

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

A barlang:

Jellege: szenilis forrásbarlang.

erdei talaj:

A barlang rövid leírása: keskeny, a bejáratnál 80 cm, beljebb 60 cm széles hasadék, amely a bejáratnál 3,2 m magas, befelé lépcsőzetesen egyre alacsonyabb lesz, majd járhatatlanul elszűkül, de csőszerű folytatása még néhány méter hosszan megfigyelhető. A falakon több helyen borsókövek láthatók.

Halász A.:

Kitöltése a bejáratnál erdei talaj, beljebb a szátkő talpon pedig kizárólag kötőrmelék.

Eszterhás:

Irodalom:

Halász L.A. (1963):

A balatonfüredi Sárkány-lyuk. Karszt-OTVH BI és Bg.kut.Táj. 4-5. p.83.

Halász A. (1966): Jelentés a balatonfüredi Lóczy Lajos

Koloska-lyuk barlangkutató csoport 1964. évi munkájáról. Karszt és Bg.kut. Táj. p.8-11. Bp.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term.Tud. Múz.Közl.1984.3.sz.

Elhelyezkedése a Koloska p. 13-30.

OTVH BI barlangleltár.

Magasság:

Meleg-hegyi-barlang

Szinoníma: -

Elhelyezkedése, megközelítése: Balatonfüred határában, a Kéki-völgy nyugati oldalában található, a Meleg-hegy 252,7 m magas csúcsától KÉK-re 60 m-re.

Méretei: 6,4 m hosszú, szintkülönbsége 1,5 m.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: törésvonalak mentén kialakult, kétbejáratú barlang, szűk kuszójáratok törmelékkel és erdei talajjal erősen fel vannak töltődve. A két, egymással párhuzamos folyosóját végén egy nagyon szűk, a járatokra merőleges hasadék köti össze. A végén omladékkal feltöltött járatok vezetnek tovább.

Irodalom:

Halász A. (1966): Jelentés a balatonfüredi Lóczy Lajos barlangkutató csoport 1964. évi munkájáról. Karszt és Bgkut. Táj.p. 8-11. Bp.

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp. OTVH BI Barlanglétár.

Koloska-völgyi-barlang

Szinoníma: Koloska-völgyi-kőfülke, Millei József betyár bgya, Millei-bgy.

Elhelyezkedése, megközelítése: Balatonfüred határában, a Koloska-völgyben, a Koloska-forrás feletti sziklafalban, a völgytalp felett 26 m, a sziklafal aljától 10 m magasságban található egy sziklapárkányon, könnyű sziklamászással megközelíthető helyen.

Méretei: 2,5 m hosszú, 1,7 m magas.

Bezáró kőzete: középső triász megyehegyi dolomit.

Jellege: kőfülke

A barlang rövid leírása: törésvonalak és réteglapok mentén kialakult, befelé fokozatosan elszűkülő, szenilis forrásbarlang.

Irodalom:

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp. OTVH-BI Barlangleltár.

Koloska-völgyi-gejzirüreg

A Barlangtani Intézetnél lévő barlangleltár leírása alapján megtaláltuk a hidrokvarcit (gejzir) kúpot, de a barlang nagy méretű szikla leomlása miatt megsemmisült.

A Barlangtani Intézet barlangleltára szerint kb. 2 m hosszú és 2,5 m magas volt.

Szinonimák:

OTVH-BI Barlangleltár

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

Noszlopy-hasadék

Méretei:

Szinoníma: Noszlopy-hasadékbarlang, Noszlopi-hasadék, Malom-völgyi-hasadék, Farkó-kői-hasadék.

Elhelyezkedése, megközelítése: Balatonfüred határában, a Malom-völgy nyugati oldalában, a Noszlopy-forrástól 230°-ra 200 m-re található a völgytalp felett mintegy 20 m magasságban.

Méretei: 2,8 m hosszú, 2,7 m magas.

Bezáró kőzete: középső triász szaruköves mészkő.

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: magas, nagyon keskeny, ferde hasadék, amely néhány méter után járhatatlanul elszűkül.

Irodalom: (1984)

OTVH BI Barla

Halász A. (1966): Jelentés a balatonfüredi Lóczy Lajos
Csoport barlangkutató csoport 1964. évi munkájáról. Karszt és Bgkut. Táj.p. 8-11. Bp.

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984.

Felmérte Lóczy 3. sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

OTVH BI Barlangleltár.

Noszlopy-kőfülke

Szinoníma: Noszlopi-kőfülke, Malom-völgyi-kőfülke, Farkó-kői-kőfülke.

Elhelyezkedése, megközelítése: Balatonfüred határában, a Malom-völgy nyugati oldalában, a Noszlopy-forrástól 230°-ra 200 m-re található a völgytalp felett mintegy 20 m magasságban.

Méretei: 3,4 m hosszú, 1,3 m magas.

Bezáró kőzete: középső triász szaruköves mészkő.

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a széles, alacsony, sziklaereszszerű bejárattal induló kisméretű barlang rókalyuk-szerű forrásjárattal folytatódik, de hamarosan teljesen elszűkül.

Irodalom:

- Halász A. (1966): Jelentés a balatonfüredi Lóczy Lajos barlangkutató csoport 1964. évi munkájáról. Karszt és Bgkut. Táj.p. 8-11. Bp.
- Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.
- Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp. OTVH BI Barlangleltár.

Csopak

Irodalom:

Csákány-hegyi-barlang

Felmérte Lóczy Lajos Barlangkutató Csoport 1964-ben.

Irodalom:

- Halász A. (1966): Jelentés a balatonfüredi Lóczy Lajos barlangkutató csoport 1964. évi munkájáról. Karszt és Bgkut. Táj.p. 8-11. Bp.
- Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.
- Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp. OTVH BI Barlangleltár.

Nosztori-sziklaüreg

Szinoníma: Sárkány-lik, Sárkány-szikla ürege, Nosztori 1.sz. sziklaüreg, Nosztori-sziklaüreg.

Elhelyezkedése, megközelítése: Csopak határában, a Nosztori-völgy végénél, a Horog-völgy elágazásánál található, az egykori Nosztori-majortól (jelenleg rendőr kiképző tábor) nyugatra 350 m-re, a völgy nyugati oldalában, a Nosztori-forrás felett lévő sziklában mintegy 30 m relatív és 250 m tszf. magasságban.

Méretei: 8,0 m hosszú, szintkülönbsége 2,8 m.

Bezáró kőzete: felső triász fődolomit.

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a magas, széles tágas bejárata enyhén kanyargó, felfelé vezető folyosóval folytatódik, amely egy helyen kissé elszűkül, belőle keskeny hasadékok indulnak, a végén felfelé menő, elszűkülő kürtőben végződik.

Irodalom:

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984.

Szinoníma: 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

OTVH BI Barlangleltár.

Nosztori-sziklaodú

Szinoníma: Sárkány-szikla ürege, Nosztori 2.sz. szikla-üreg, Nosztori-sziklaodú.

Méretei: 8,7

Elhelyezkedése, megközelítése: Csopak határában, a Nosztori-völgy végénél, a Horog-völgy elágazásánál található, az egykori Nosztori-majortól (jelenleg rendőr kiképző tábor) nyugatra 350 m-re, a völgy nyugati oldalában, a Nosztori-forrás felett lévő sziklában mintegy 35 m relatív és 255 m tszf. magasságban, a Nosztori-sziklaüregtől 8 m-re.

Méretei: 2,7 m hosszú, szintkülönbsége 1,1 m.

Bezáró kőzete: felső triász fődolomit.

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a barlang enyhén lefelé veze-

tő, 0,8-0,9 m széles és magas folyosója nagyon szűk, szálkőben lévő szilvamag alakú járhatatlan járatban végződik.

Irodalom: (1984)

OTVH BI Barlang

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

OTVH BI Barlangleltár.

Elhelyezkedése:

Lovas gy és

ca. 240°-ra

Boszorkány-barlang

Szinoníma: Totyem Palkó barlangja, Malom-völgyi-barlang.

Elhelyezkedése, megközelítése:

Lovas határában, a Malom-völgy és a Király-kúti-völgy találkozásától 180 m-re 240°-ra található, a Király-kúti-völgy nyugati oldalában, mintegy 10 m relatív magasságban.

Méretei:

8,7 m hosszú, 3,3 m magas.

Bezáró kőzete:

alsó triász lemezes mészkő.

Jellege:

szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása:

a szűk, lapos bejárat után a barlang a végpontig meredeken emelkedik, kissé kitágul, túlnyomórészt szálkőben képződött, alján részben törmelékkel kitöltött örvényüstök láthatók. A barlang járhatatlanul elszűkülő kürtőben végződik.

Irodalom:

Halász A. (1966): Jelentés a balatonfüredi Lóczy Lajos barlangkutató csoport 1964. évi mun-

Bezáró kőzete: kájáról. Karszt és Bgkut. Táj.p. 8-11. Bp.
Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Ba-
Jellege/szenil: konyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984.
3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.
OTVH BI Barlangleltár.

Király-kúti 1.sz. sziklaüreg

Szinoníma: - ut

Elhelyezkedése, megközelítése: Lovas határában, a Ma-
lom-völgy és a Király-kúti-völgy találkozásától 180 m-
re 240°-ra található, a Király-kúti-völgy nyugati ol-
dalában, mintegy 14 m relatív magasságban.

Méretei: 3,0 m hosszú, 4,6 m széles, 1,7 m magas.

Bezáró kőzete: alsó triász lemezes mészkő.

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a nagyon széles, sziklaeresz-
szerű előtér jobb oldalán egy 3 m hosszú lefelé lejtő,
szűk kuszoda, bal oldalán egy letömődött forrásjárat
figyelhető meg.

Irodalom: említése nincs.

Király-kúti 2.sz. sziklaüreg

Szinoníma: Malom-völgyi-barlang(?).

Elhelyezkedése, megközelítése: Lovas határában, a Ma-
lom-völgy és a Király-kúti-völgy találkozásától 180 m-
re 220°-ra található, a Király-kúti-völgy nyugati ol-
dalában, mintegy 30 m relatív magasságban.

Méretei: 3,9 m hosszú, 1,3 m mély.

Bezáró kőzete: alsó triász lemezes mészkő.

északi oldalában

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a meredeken lefelé vezető szűk bejárat egy kis fülkébe vezet, amelyből balra és egyenesen is mennek járatok, de hamarosan elszűkülnek.

Irodalom: a pontatlan leírás miatt nem egyértelmű, hogy a következő utalás erre a barlangra vonatkozik-e:

A barlang rövid leírása:

Halász A. (1966): Jelentés a balatonfüredi Lóczy Lajos vezetett tovább, barlangkutató csoport 1964. évi munkájáról. Karszt és Bgkut. Táj.p. 8-11. Bp.

Szentkirályszabadja

Szentkirályszabadjai-barlang

Szinonima: Almádi-barlang.

A Pápai Lapok 1893. december 17-ei számában ismertetett barlang a leírás szerint cseppköves, patakos, amely a repülőtér egyik hangárja közelében vagy alatta volt. Bertalan szerint római villa légfűtésrendszerének alagútja volt.

Bezáró kőzet:

Jelenleg a barlangot nem lehet azonosítani.

Jellege:

Irodalom:

A barlang:

Pápai Lapok, 1893. dec. 17.

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

OTVH BI Barlangleltár.

Kő-hegyi:

Kő-hegyi 1.sz. sziklaüreg

Elhelyezkedése:

Elhelyezkedése, megközelítése: Szentkirályszabadja ha-

tárában, a falutól délkeletre 1,3 km-re lévő Kő-hegy északi oldalában a nagy sziklafaltól jobbra lévő kisebb szikla aljában mintegy 25 m relatív magasságban.

Méretei: 2,7 m hosszú.

Méretei: 3,2 m hosszú, 3,0 m magas.

Bezáró kőzete: kő.

Bezáró kőzete: középső triász megyehegyi dolomit.

Jellege: szenilis.

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása:

A barlang rövid leírása: széles, nagyon magas kőfülke, amelyből a törésvonal mentén induló keskeny forrásjárat vezet tovább, amely hamarosan elszűkül, törmelékben végződik.

Irodalom: említése nincs.

Irodalom: említése nincs.

Kő-hegyi-szikla

Kő-hegyi 2.sz. sziklaüreg

Elhelyezkedése:

Elhelyezkedése, megközelítése: Szentkirályszabadja határában, a falutól délkeletre 1,3 km-re lévő Kő-hegy északi oldalában a nagy sziklafal aljában mintegy 25 m relatív magasságban.

Méretei: 2,7 m hosszú.

Méretei: 3,5 m hosszú, 9,3 m széles, 2,4 m magas.

Bezáró kőzete: kő.

Bezáró kőzete: középső triász megyehegyi dolomit.

Jellege: szenilis.

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása:

A barlang rövid leírása: nagyon széles, sziklaeresz-szerű előterének bal oldalából egy csőszerű forrásjárat vezet tovább, amely hamarosan szálkőben elszűkül.

Irodalom: említése nincs.

Irodalom: említése nincs.

Kő-hegyi 3.sz. sziklaüreg

Elhelyezkedése:

Elhelyezkedése, megközelítése: Szentkirályszabadja határában, a falutól délkeletre 1,3 km-re lévő Kő-hegy

északi oldalában a nagy sziklafal aljában a 2.sz. sziklaüregtől 12 m-re mintegy 5 m-rel magasabban.

Méretei: 2,9 m hosszú, 1,2 m magas.

Bezáró kőzete: középső triász megyehegyi dolomit.

OTVH Barlang

Jellege: szenilis forrásbarlang.

A barlang rövid leírása: a szűk, rókalyukszerű bejárati folyosón egy 1,0-1,2 m átmérőjű gömbfülkébe jutunk, amely a barlang végpontját is jelenti. A barlang falai erősen murvásodtak, a kitöltés nagy része is murva.

Irodalom: említése nincs.

feljegyzés

Kő-hegyi-sziklaeresz

berényi Erő

Elhelyezkedése, megközelítése: Szentkirályszabadja határában, a falutól délkeletre 1,3 km-re lévő Kő-hegy északi oldalában a nagy sziklafal aljában, a 2.sz. sziklaüregtől 7 m-re nyugatra.

Méretei: 2,7 m hosszú, 6,5 m széles, 1,3 m magas.

Nemesváros

Bezáró kőzete: középső triász megyehegyi dolomit.

Dellői-erő

Jellege: sziklaeresz.

A nagyon

A barlang rövid leírása: réteglapok mentén kimállott széles sziklaeresz.

Irodalom:

Irodalom: említése nincs.

Bertalan

Balatonalmádi

Nemesváros

Őreg-hegyi-barlang

Szinoníma: Sobri Jóska bűvőhelye.

A barlangot nem sikerült megtalálnunk, valószínűleg lebányászták.

Irodalom: (1984):

Pesti Hírlap, 1926. szept. 10.

OTVH Barlangtani Intézet barlangleltár

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

Sátor-hegyi-barlang

A barlangot a veszprémi Laczkó Dezső Múzeumban lévő feljegyzésből ismerjük, egy kútban találták 14 m mélységben 1921-ben, azóta betemették, Balatonalmádi-Vörösbéreny Erkel F. u. 39. sz. ház udvarán volt.

Irodalom: a veszprémi

Eszterhás I. (1989a): A bakonyi barlanglista kiegészítése. Alba Regia Bkcs. évk. p. 138-146.

Nemesvámos

Déli-sziklaüreg

A nagyon precíz, pontos leírás ellenére a barlangot nem találtuk meg, valószínűleg beomlott, vagy lebányászták.

Irodalom:

Bertalan K. (1959a): Néhány adat a bakonyi barlangok ismeretéhez. Karszt- és Bg. kut. Táj. 1959. szept. p. 36-39.

Bertalan K.-Kretzoi M. (1960): A tekeresvölgyi barlangok Veszprém mellett és a örvös lemming legdélibb előfordulása. Karszt- és Barlangkut. II. p. 83-93.

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

4464-es kataszteri terület

A kataszteri terület határai:

- Polgárdi környéke. Balaton középvonala - Balatonfüz-fő - Litér - Veszprém - vasúton Székesfehérvár - 70-es út - 71-es út - Balatonaliga - Balaton középvonala.

Ösküi barlang

Megálló-i-barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: az ösküi vasúti megállóhely területén, a megálló épületétől nyugatra 30 m-re található, a vasút déli oldalán lévő sziklafal alján.

Méretei: 5,9 m hosszú, 1,6 m mély.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Jellege: jelenlegi formájában mesterségesnek tűnik.

A barlang rövid leírása: a bejárati szűk kuszodajárata beljebb kissé kitágul, jobb oldalon egy kis fülke található, vége teljesen szálkőben végződik. Ha nem mesterséges is, mindenképpen mesterségesen tágitott barlang.

Irodalom: említése nincs.

Hajmáskér

Andrej-barlang

Szinonima: népi nevét nem ismerjük, nevét a bar-

langban lévő feliratról kapta.

Elhelyezkedése, megközelítése: Hajmáskér határában, a Hajmáskérről Sóly felé vezető út a Séd folyón átvezető hidjától nyugatra 40 m-re található, a Séd szintje felett 5 m magasságban.

Irodalom: említ.

Méretei: 5,2 m hosszú, szintkülönbsége 2,2 m.

Szikla:

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Elhelyezkedés:

Jellege: forrásbarlang.

Szár-hegyi felirát:

A barlang rövid leírása: a széles, magas bejárattal induló barlang fokozatosan szűkül és lejt, vége törmelékkel eltömött kúszójáratban végződik.

Forrás:

Irodalom: említése nincs.

Jellege:

Hajmáskéri-sziklaüreg

feltöltődött.

Szinoníma: -

feltöbben,

Elhelyezkedése, megközelítése: Hajmáskér határában, a Szombathely-budapesti vasútvonal déli oldalán húzódó sziklavonulat egyik nagy sziklájának alján található mintegy 12 m relatív magasságban.

Esztérhás I.

Méretei: 2,9 m hosszú, 1,5 m magas.

Bezáró kőzete: felső triász földolomit.

Polgárdi

Jellege: forrásbarlang.

Sólyó-hegyi felirát:

A barlang rövid leírása: a törésvonal mentén kialakult rókalyukszerű járat 2,9 m után szálkőben járhatatlanul elszűkül.

nyílás betöm.

Irodalom: említése nincs.

Kádártai: 3,2 m. hosszú

Kádártai-forrásbarlang

Eszterhás I. (1984a): 17.

Felmérte az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1991-ben.

Irodalom: említése nincs.

Somlyó-hegyi-barlang

Kőszárhegy

Elhelyezkedése, meg

Alaqút-barlang lévő

Szár-hegyi felső barlang

Szár-hegyi déli barlang

Szár-hegyi 1.sz.üreg

Szár-hegyi 2.sz.üreg

Bezáró kőzet: de

Felmérte az FTC (Horváth János) 1967-ben.

Jellege: átmenőbarlang

A terület részletes bejárása során már csak egy erősen feltöltődött, csak bontás után bejárható, mintegy 3-4 hosszúságú barlangot találtunk az egyik kis elhagyott kőfejtőben, amelyeket a fenti barlangokkal csak a térkép alapján tudnánk azonosítani.

meg. Jobbra: egy

Irodalom: 6,5 m. hosszú

rat-látható?

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Ba-

Irodalom: Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984.

3.sz. p. 13-30.

Eszterhás I. (1984)

Polgárdi

Somlyó-hegyi-bányatöbör

A Barlangtani Intézet barlangleltárából ismert barlangot a bánya átkutatása során nem találtuk meg, valószínűleg betemették.

Somlyó-hegyen

falában, a

Irodalom: 3,2

OTVH BI barlangleltár.

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

Kordos L. (1984): Magyarország barlangjai. Bp.

Somlyó-hegyi-barlang

Elhelyezkedése, megközelítése: Polgárdi határában, a Somlyó-hegyen lévő kőbánya régi bányaudvarának nyugati falában, a kötörötől kb. 100 m-re északra.

Méretei: 9,3 m hosszú, 7,5 m magas.

Polgárdi-barlang

Bezáró kőzete: devon? kristályos mészkő.

Jellege: átmenőbarlang.

A barlang rövid leírása: a bányászattal megnyitott mesterséges bejárat mintegy 1,5 m magas, 1 m széles, amelyen belépve, balra egy kis fülke található, ennek alján a kőomladék között lefelé vezető járat figyelhető meg. Jobbra egy keskeny hasadékba jutunk, amelynek magassága 6,5 m, ennek alján szintén lefelé vezető járat látható.

Irodalom: na

Eszterhás I. (1984a): Lista a Bakony barlangjairól. A Bakonyi Term. Tud. Múz. Közl. 1984. 3.sz. p. 13-30.

OTVH BI barlangleltár.

Somlyó-hegyi-sziklaüreg

Elhelyezkedése, megközelítése: Polgárdi határában, a Somlyó-hegyen lévő kőbánya régi bányaudvarának nyugati falában, a kötörötől kb. 140 m-re északra.

Méretei: 5,2 m hosszú, 4,5 m magas.

Bezáró kőzete: devon? kristályos mészkő.

Jellege: átmenőbarlang.

A barlang rövid leírása: a bányászattal megnyílt üreg egy több méter magas ferde kürtő, amelyből több irányba eltömődött és járhatatlanná szűkülő járatok vezetnek tovább. Egy agyaggal kitöltött kürtő majdnem a felszínig követhető.

Irodalom:

2. Kő-hegyi-átjáró.

Polgárdi-sziklaodúk

Polgárdi-barlang

Balatonszénhegy

Pontos azonosításukat nem tudtuk elvégezni, valószínűleg Doba szár-hegyi és/vagy a somlyó-hegyi barlangokkal azonosak.

Kapolcs

Irodalom:

5. Király-tői-hegy.

Bertalan K.-Schönviszky L.(1974):Bibliographia Spelaeologia Hungarica. Karszt és Barlangkutatás VIII.köt.1973-74. Bp.

Kormos T.(1911):A polgárdi pliocén csontlelet. Földt. Közl.

Pávay-Vajna F.(1911):Néhány újabb barlang ismertetése. Földt. Közl. XLI.k. p.787.

OTVH BI barlangleltár.

Bádatonyosaj

Bátaszék

8. Úrsi-hegyi-barlang

Kővágyócs

9. Kővágyócs-hegy

Összesítő barlanglisták

Sz. Név/hely

A 4461-es kataszteri terület barlangjai

Kövaskál

Sz.	Név/hely	Méretei	Felmérte csoport év	Bezáró kőzet kora	Bezáró kőzet fajtája	Megjegyzés
-----	----------	---------	---------------------	-------------------	----------------------	------------

Szentbékáll

Irodalomban barlangok

1.	Kő-hegyi-bg.	3,5x1,8/+0,8	Alba R. 1987	miocén	homokkő	-
2.	Kő-hegyi-átjáróbg.	3,0x0,7/+1,5	Alba R. 1987	miocén	homokkő	-
3.	Kő-hegyi-üreg	5x4/+0,3	Alba R. 1987	miocén	homokkő	-

1. Füzeti-tó víznyelése

Balatonhenye

Szentjakab

4.	Dobogói-bg.	?	-	-	?	?	-
----	-------------	---	---	---	---	---	---

2. Dobogó-tető víznyelése

Kapolcs

5.	Király-kői-bg.	3,3/4,5	Alba R. 1984	pliocén	bazalt	-
----	----------------	---------	--------------	---------	--------	---

Szentantalfa

1. Kő-völgyi 1. sz.

6.	Pokol-lik 1. sz.	10,3/4,6	Bakony 1988	k.triász	mészkö	-
----	------------------	----------	-------------	----------	--------	---

2. Kő-völgyi 2. sz.

3. Pula-hegyi 3. sz.

4. Kő-völgyi 4. sz.

7.	Pulai-bazalttufabarlang	10/-2	Bakony 1989	pliocén	bazalttufa	-
----	-------------------------	-------	-------------	---------	------------	---

6. Kő-völgyi 6. sz.

Badacsonytomaj

8. Kő-völgyi 8. sz.

8.	Őrsi-hegyi-sziklaüreg	3,7/1,5	Bakony 1992	perm	homokkő	-
----	-----------------------	---------	-------------	------	---------	---

Kövágóörs

9.	Kövágóörsi-kötenger ürege	?	-	-	?	?	-
----	---------------------------	---	---	---	---	---	---

Sz.	Név/hely	Méretei	Felmérte csoport év	Bezáró kőzet kora	Bezáró kőzet fajtája	Megjegyzés
-----	----------	---------	---------------------	-------------------	----------------------	------------

Köveskál

10.	Gyöngy-tavi-barlang	2,6/1,7	Alba R. 1991	pliocén	bazalt	-
11.	Gyöngy-tavi-álbarlang	4,1/1,0	Alba R. 1992	pliocén	bazalt	-

Rosszvácska

Irodalomban barlangnak említett, de barlangnak nem minősülő karsztobjektumok:

12. Kő-hegyi-1.sz. sz. barlang

Balatoncsicsó

Szentkirályszőlő

1. Füzeti-tó víznyelője

16. Szentkirályszőlő

Szentjakabfa

18. Kő-hegyi 2.sz. sz. barlang

2. Dobogó-tetői-barlang

19. Kő-hegyi-sz. sz. barlang

Cseppek

4462-es kataszteri terület barlangjai

21. Dörgicse-hegyi

22. Mezőterzi-sz. sz. barlang

1.	Kő-völgyi 1.sz.bg.	3,2/1,0	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-
2.	Kő-völgyi 2.sz.bg.	3,1/+1,5	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-
3.	Kő-völgyi 3.sz.bg.	8,5/+2,0	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-
4.	Kő-völgyi 4.sz.bg.	3,1/1,8	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-
5.	Kő-völgyi 5.sz.bg.	6,6/+5,2	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-
6.	Kő-völgyi 6.sz.bg.	6,5/+4,5	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-
7.	Kő-völgyi 7.sz.bg.	10,1/+6,0	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-
8.	Kő-völgyi 8.sz.bg.	7,2/+3,8	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-
9.	Kő-völgyi 9.sz.bg.	2,5/1,8	Bakony 1989	k.triász	mészkö	-

27. Nagyvázsony

28. Sárkány-lili

10. Meleg-vízi-kőfülke 4x7/1,8 - - holocén mésztufa betömve

29. Kotoska-völgyi

Ssz.	Név/hely	Méretei	Felmérte csoport	év	Bezáró kőzet kora	Bezáró kőzet fajtája	Megjegyzés
31.	Vászoly hegyi-bg.						
32.	Tasas-hegyi-bg.						
11.	Vár-hegyi-bg.	4,9/1,2	Bakony	1991	k.triász	mészktő	-
12.	Nagy Vár-tetői-sziklahasadék	5,3/+3,0	Bakony	1991	k.triász	mészktő	-
	Nemesvámos						
15.	Déli-sziklaüreg	4/1	-	-	f.triász	dolomit	beomlott?
34.	Sátor-hegyi-bg.						
	Szentkirályszabadja						
	Örványes						
16.	Szentkirályszabadjai-barlang	?/-10	-	-	?	?	nem találtuk
17.	Kő-hegyi 1.sz. sziklaüreg	3,2/3,0	Bakony	1992	k.triász	dolomit	-
18.	Kő-hegyi 2.sz. sziklaüreg	3,5x9,3/2,4	Bakony	1992	k.triász	dolomit	-
19.	Kő-hegyi 3.sz. sziklaüreg	2,9/1,2	Bakony	1992	k.triász	dolomit	-
20.	Kő-hegyi-sziklaeresz	2,7x6,5/1,3	Bakony	1992	k.triász	dolomit	-
	Vászoly(Dörög)						
	Csopak						
1.	Hegy-tői-vnyb.						
21.	Csákány-hegyi-bg.	4,6x2/+1,1	Lóczy cs.	1964	a.triász	mészktő	-
22.	Nosztori-sziklaodu	2,7/1,1	Bakony	1992	f.triász	dolomit	-
23.	Nosztori-sziklaüreg	8,0/2,8	Bakony	1992	f.triász	dolomit	-
2.	Balatonfenék						
	Lovas						
	Vöröstő						
24.	Boszorkány-bg.	8,7/3,3	Bakony	1992	a.triász	mészktő	-
25.	Király-kúti 1.sz. sziklaüreg	3,0x4,6/1,7	Bakony	1992	a.triász	mészktő	-
26.	Király-kúti 2.sz. sziklaüreg	3,9/-1,3	Bakony	1992	a.triász	mészktő	-
	Balatonfüred						
27.	Lóczy-bg.	130/-19	Kadic	1934	k.triász	mészktő	kat.sz.:4462/1
28.	Sárkány-lik	4,2/3,2	Bakony	1992	f.triász	dolomit	-
29.	Koloska-völgyi-bg.	2,5/1,7	Bakony	1992	k.triász	dolomit	-
30.	Koloska-völgyi-gejzirüreg	2/2,5	-	-	pliocén	hidrokvartcit	beomlott

Sz. Név/hely	Méretei	Felmérte csoport év	Bezáró kőzet kora	Bezáró kőzet fajtája	Megjegyzés
31. Meleg-hegyi-bg.	6,4/1,5	Bakony 1992	f.triász	dolomit	-
32. Tamás-hegyi-barlang	3,8/-2,5	Bakony 1992	k.triász	mészke	-
13. Noszlopy-kőfülke	3,4/1,3	Bakony 1992	k.triász	mészke	-
14. Noszlopy-hasadék	2,8/2.7	Lóczy cs.1964	k.triász	mészke	-
2. Szár-hegy					
3. Balatonalmádi (Vörösberény)					
4. Szár-hegy					
33. Öreg-hegyi-bg.	?	- -	perm	homokkő	nem találtak
34. Sátor-hegyi-bg.	35/-14	- -	?	?	betömve
Polgárdi					
Örvényes					
6. Soslyó					
35. Vasásó-bg.	6/+5,4	Alba R. 1985	?	?	-
8. Soslyó					

Irodalomban barlangnak említett, de barlangnak nem minősíthető karsztobjektumok:

Óskő

Vászoly (Dörgicse)

9. Hegálló

1. Nagy-tói-vnybg. (Nagy-bói-vnybg.)

Hajmáskér

Balatonfüred

10. Andrej

2. Balatonfenéki-forráskürtök (Hevesek)

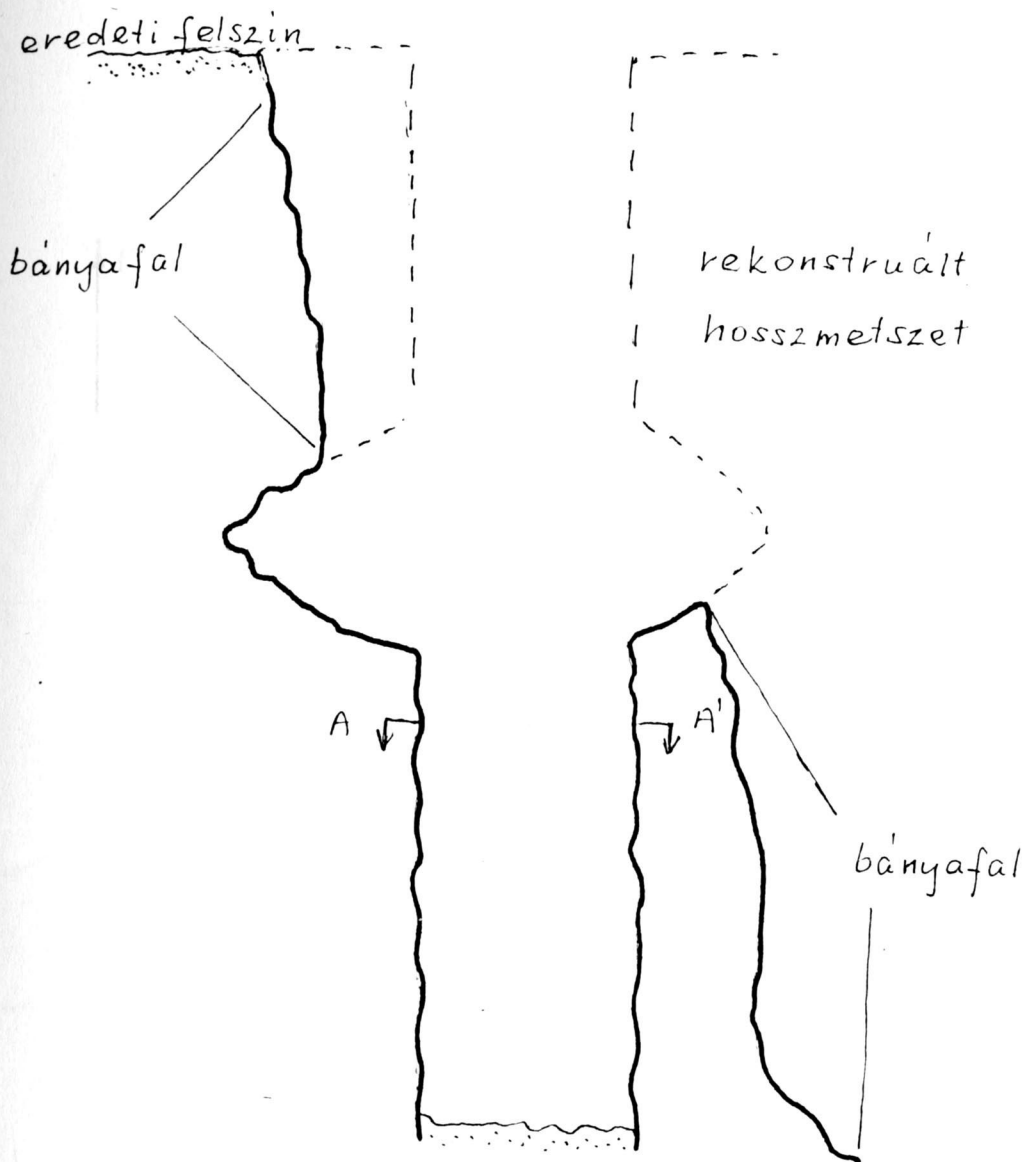
Vöröstó

3. Vöröstói-viznyelőbarlang: Valószínűleg a Nagyvázsony határában lévő Vízvörös-tó viznyelőjével azonos, és tévesen lett Vöröstó községnél említve.

A 4464-es kataszteri terület barlangjai

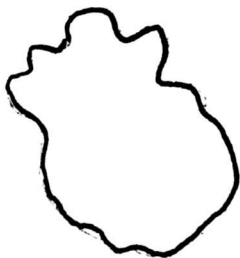
Sz.	Név/hely	Méretei	Felmérte csoport év	Bezáró kőzet kora	Bezáró kőzet fajtája	Megjegyzés
Köszárhegy						
1.	Alagút-bg.	40?/?	FTC 1967	?	?	-
2.	Szár-hegyi felső bg.	4?/?	FTC 1967	?	?	-
3.	Szár-hegyi déli bg.	3?/?	FTC 1967	?	?	-
4.	Szár-hegyi 1.sz.üreg	3?/?	FTC 1967	?	?	-
5.	Szár-hegyi 2.sz.üreg	2?/?	FTC 1967	?	?	-
Polgárdi						
6.	Somlyó-hegyi-bg.	9,3/7,5	Bakony 1992	devon?	mészkö	-
7.	Somlyó-hegyi-bányatöbör	50/-40	-	devon?	mészkö	betömve
8.	Somlyó-hegyi-sziklaüreg	5,2/4,5	Bakony 1992	devon?	mészkö	-
Öskü						
9.	Megállói-barlang	5,9/1,6	Bakony 1992	f.triász	dolomit	mesterséges?
Hajmáskér						
10.	Andrej-barlang	5,2/2,2	Bakony 1992	f.triász	dolomit	-
11.	Hajmáskéri-sziklaüreg	2,9/1,5	Bakony 1992	f.triász	dolomit	-
Veszprém-Kádárta						
12.	Kádártai-forrásbarlang	11/+2	Alba R. 1991	f.triász	dolomit	-

Lombik-barlang Tapolcafő

↑
E

A

A'

M = 1:50

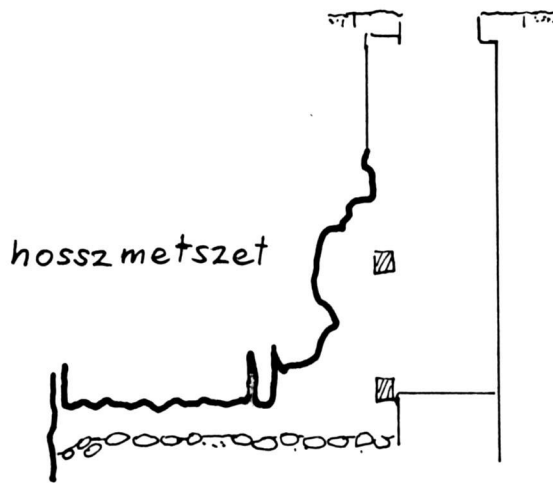
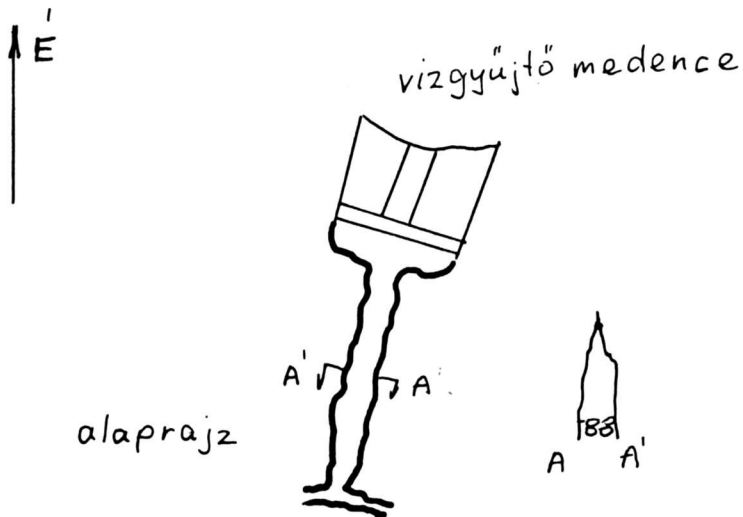

Felmérte: Gyurman Cs.
Katóz Lajos

Bakony Bk. Egy.

1992.

Kristály-barlang
Tapolcafő

M = 1 : 100

Felmérte: Iharos András
Szántó Attila

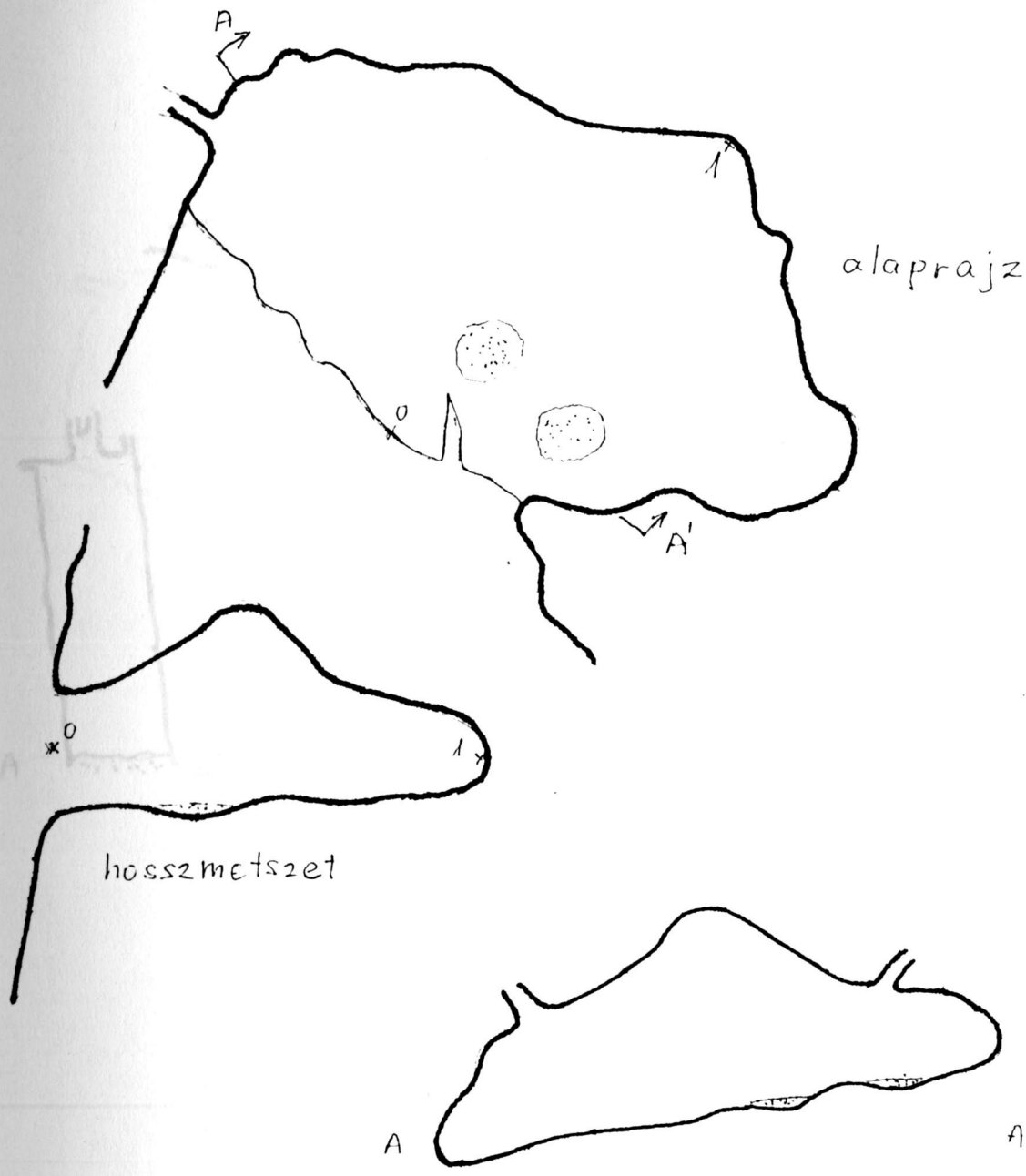
Szerkesztette: Iharos András

Bakony Bgk. Egy.

1992.

Örsi-hegyi-sziklaüreg Badacsonytomaj

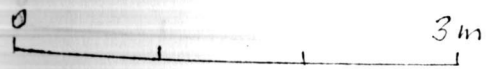
alaprajz

hosszmetszet

Felmérte: Gyurman Cs.
Hüri P.

Bakony Bk. Egy
1992.

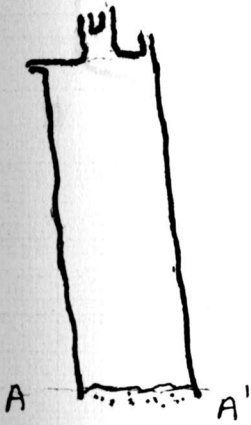
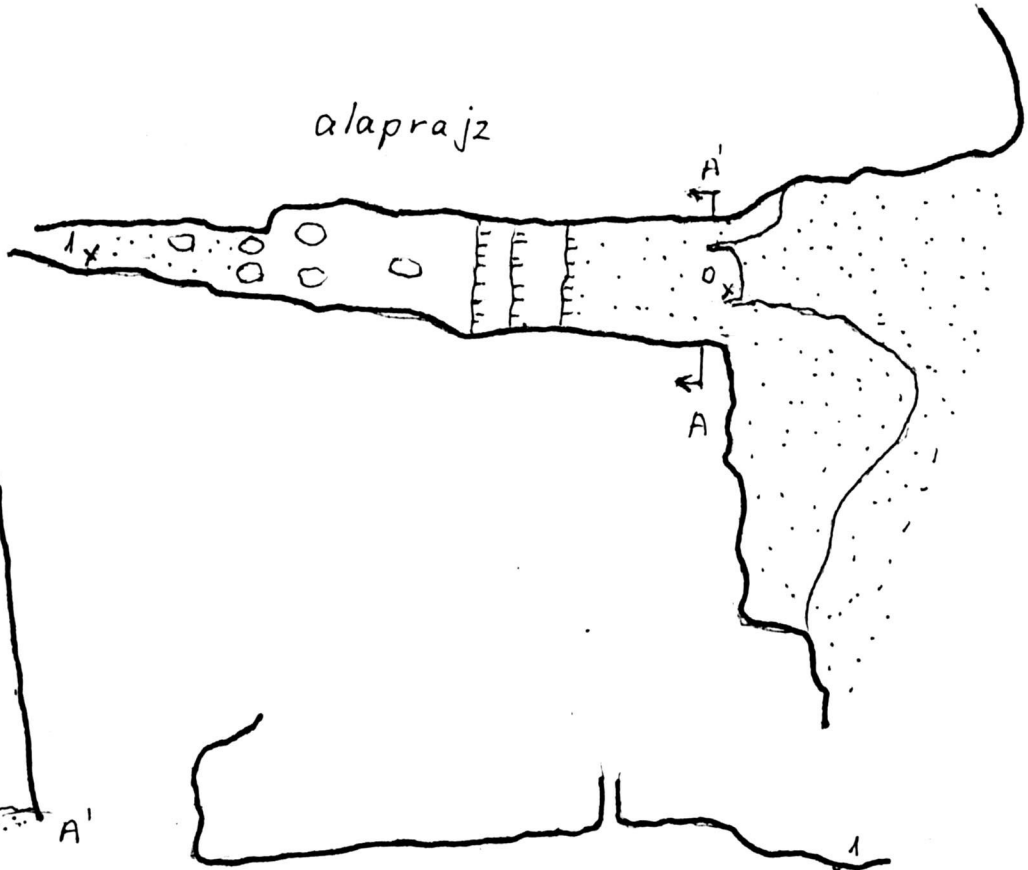
M = 1:50

Sárkány-lik Balatonfüred

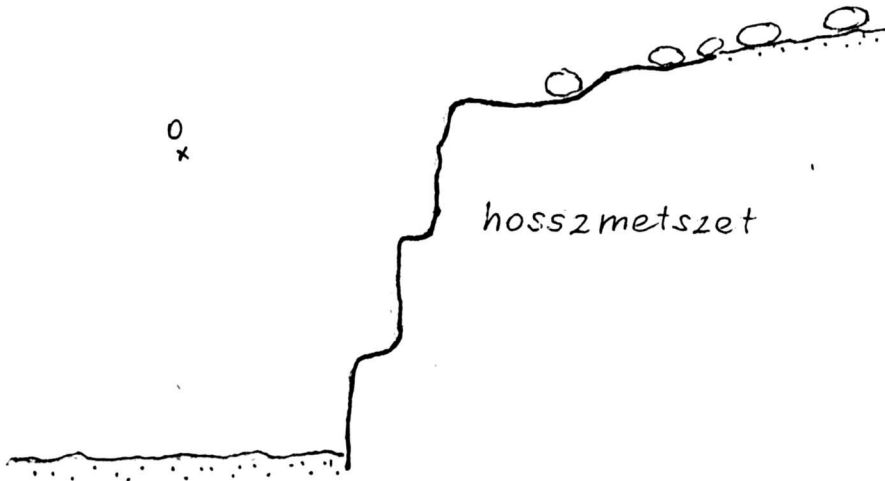

alaprész

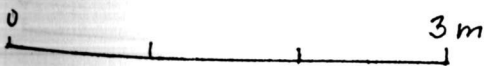

0
x

hosszmetszet

M = 1:50

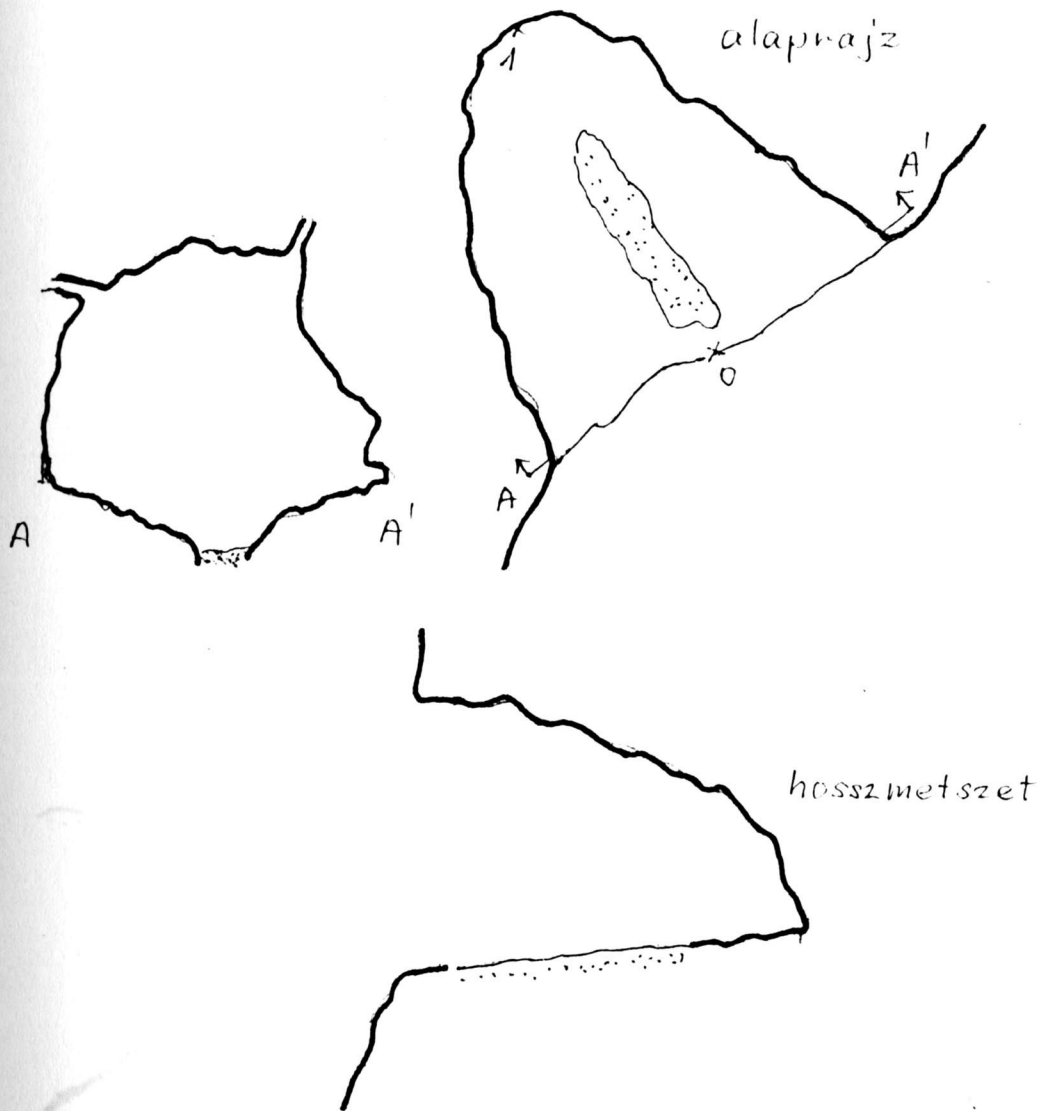
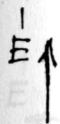

Felmérte: Császár Zs.
Gyurman Cs.

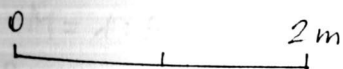
Bakony Bk. Egy.

1992.

Koloska-völgyi-barlang Balatonfüred

M=1:50

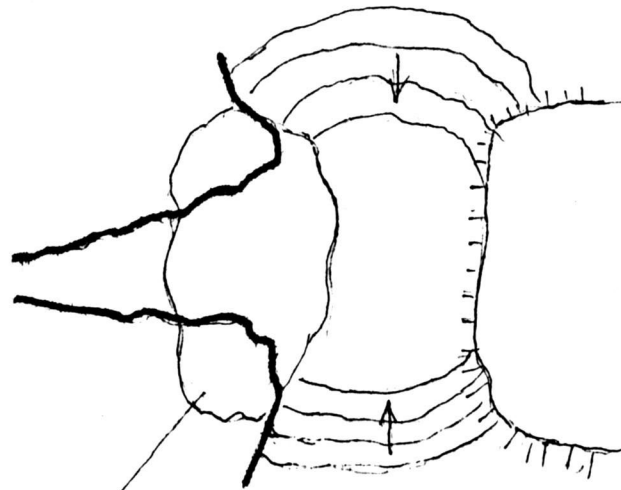
Felmérte: Gyurman Cs.
Huri P.
Iharos A.

Bakony Bk. Egy.

1992.

Koloska-völgyi-gejzirüreg
Balatonfüred
rekonstrukció

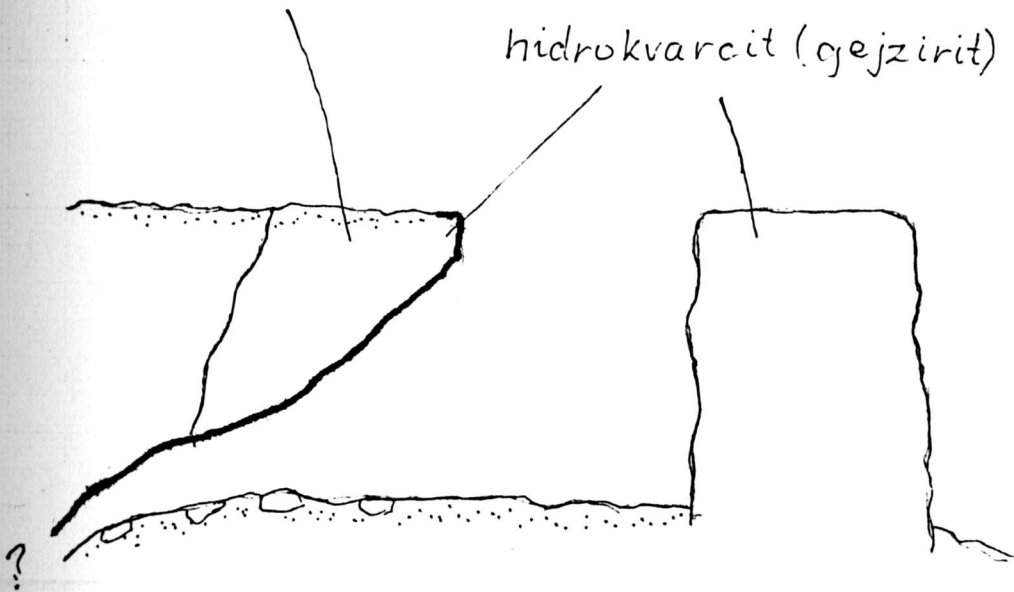
E ←

ledölt
kötömb

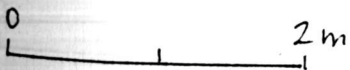
alaprajz

hidrokvarcit (gejzirit)

hosszmetszet

M = 1:50

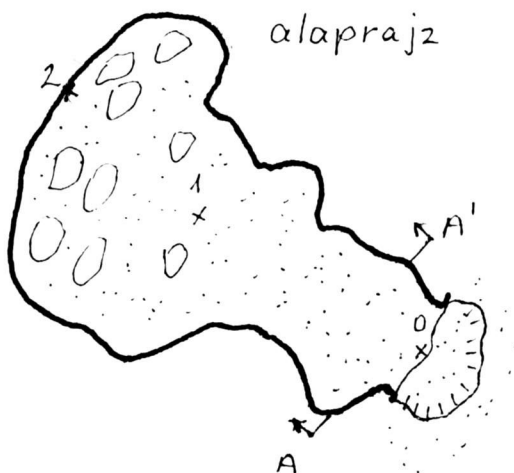

Rekonstrukció: Gyurman Cs.

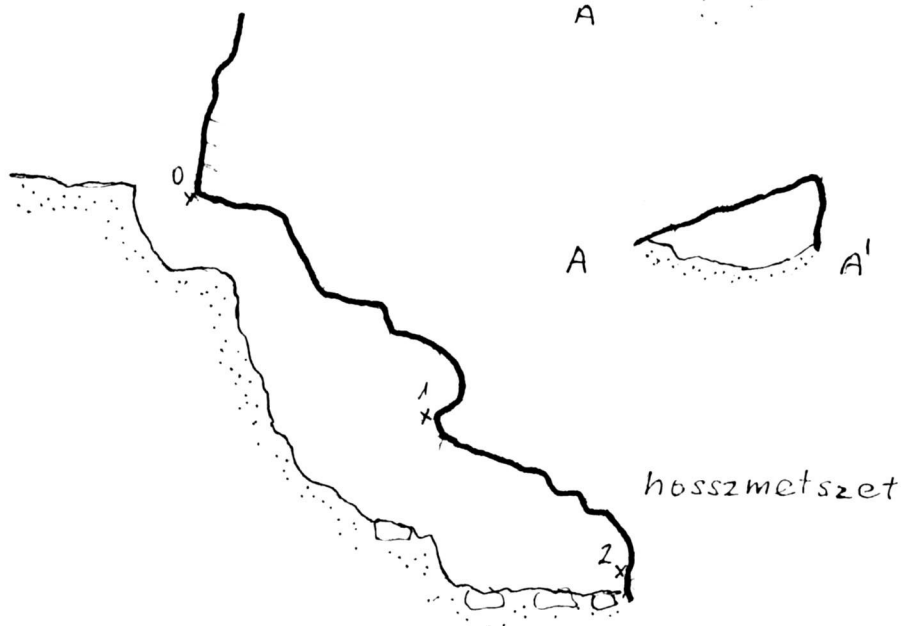
Bakony Bgk. Egy.

1992.

Tamás-hegyi-barlang Balatonfüred

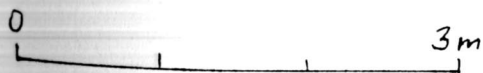

alaprajz

hosszmetszet

M = 1 : 50

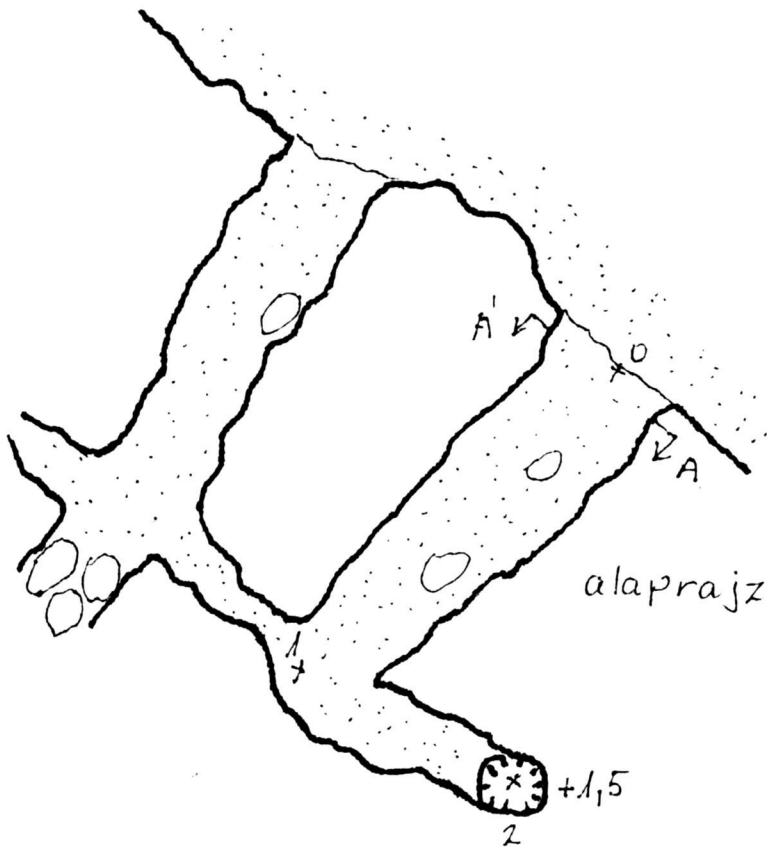
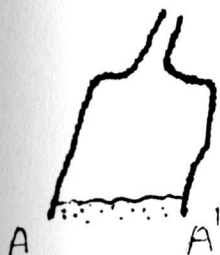

Felmérte: Császár Zs.
Gyurman Cs.
Klinger L.

Bakony Bk. Egy.

1992.

Meleg-hegyi-barlang Balatonfüred

M = 1:50

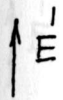

Felmérte: Gyurman Cs.
Hári P.
Versnitzer Z.

Bakony Bk. Egy.
1992.

Noszlopy-köfülke Balatonfüred

alaprész

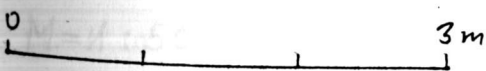
A'

A

hosszmetszet

M = 1:50

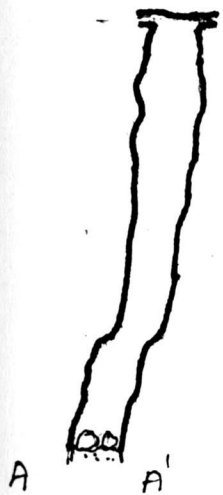

Felmérte: Gyurman Cs.
Húri P.

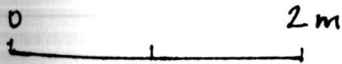
Bakony Bk. Egy.

1992.

Noszlopy-hasadék Balatonfüred

M = 1:50

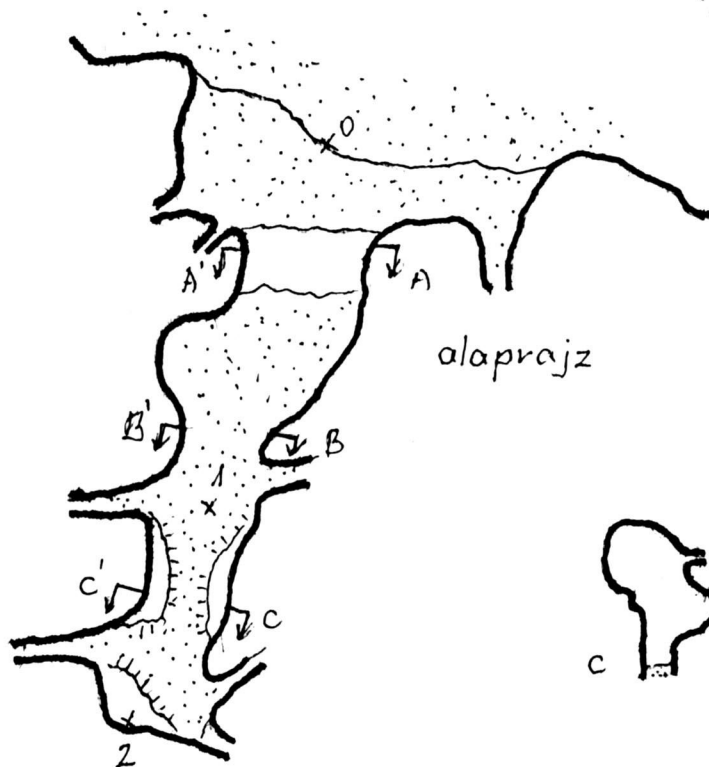
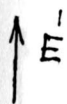

Felmerte: Gyurman Cs.
Huri P.

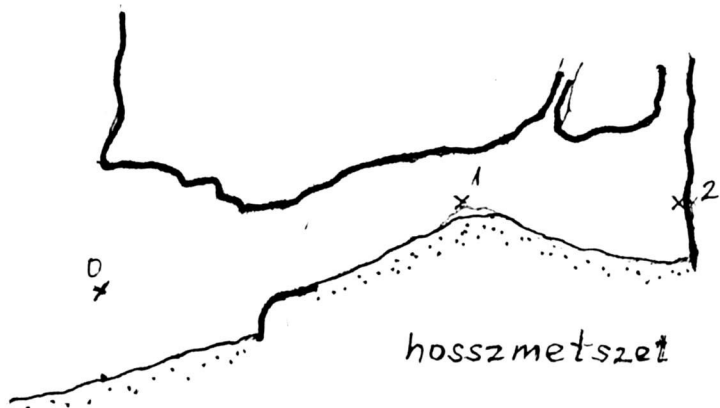
Bakony Bk. Egy.
1992.

Nosztori-sziklaüreg

Csopak

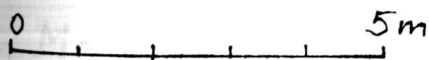

alaprajz

hosszmetszet

M = 1 : 100

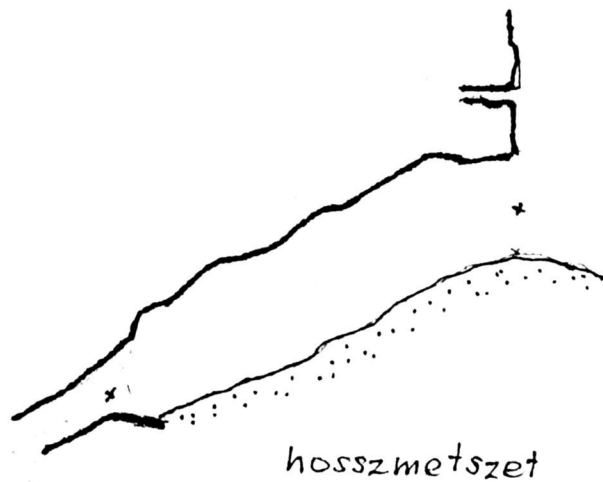
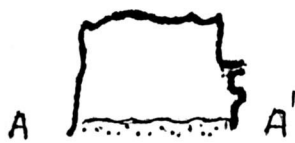
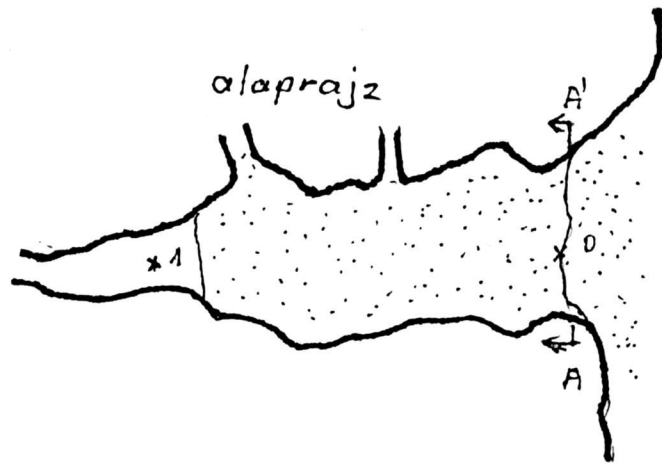

Felmérte: Gyuman Cs.
Reinitz F.
Vernitzer Z.

Bakony Bk. Egy.

1992.

Nosztori-sziklaodú Csopak

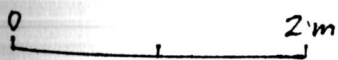

Felmérte: Gyurman Cs.
Reinitz F.
Versnitzer Z.

Bakony Bk. Egy.

1892.

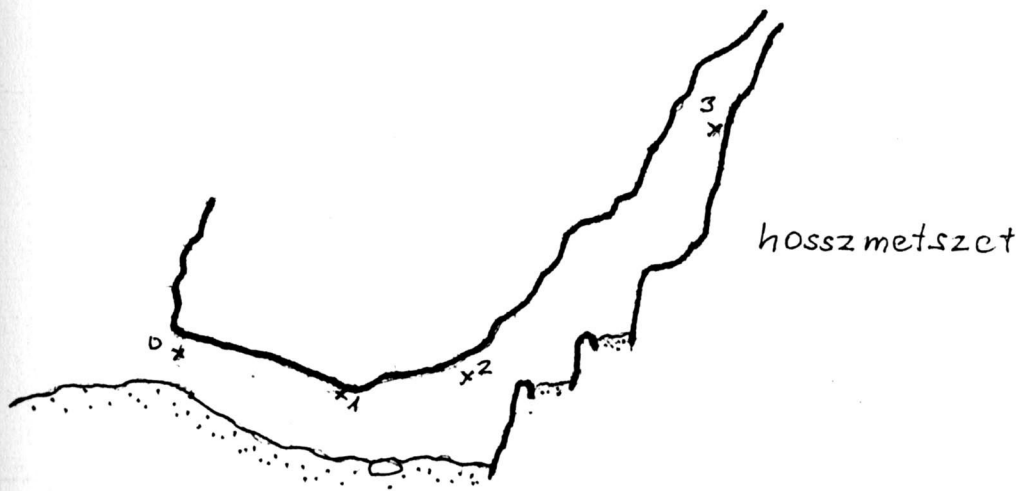
M = 1:50

Boszorkány-barlang Lovas

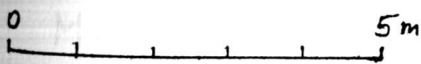
E

alaprész

hosszmetszet

M = 1:100

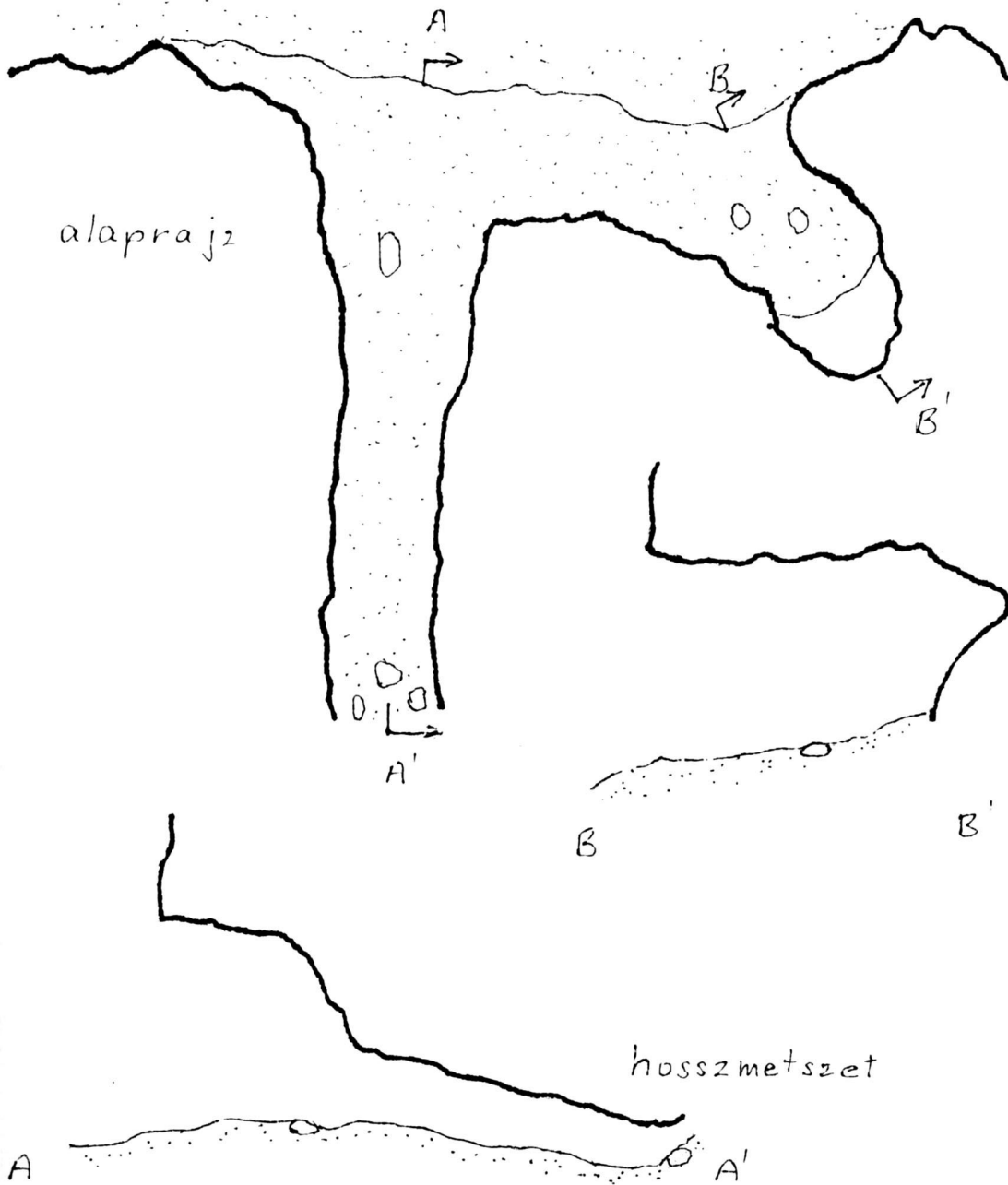

Felmérte: Gyurman Cs.
Húri P.

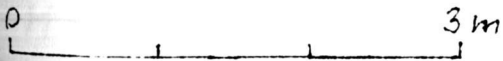
Bakony Bqk. Egy.

1992.

Király-kúti 1. sz. sziklaüreg
Lovas

M=1:50

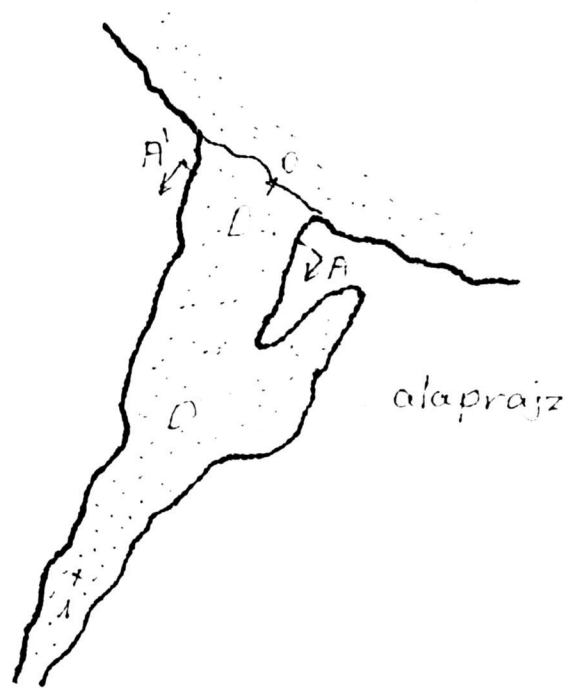
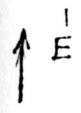
Felmérte: Gyurman Cs.
Hári P.

Bakony Bk. Egy.

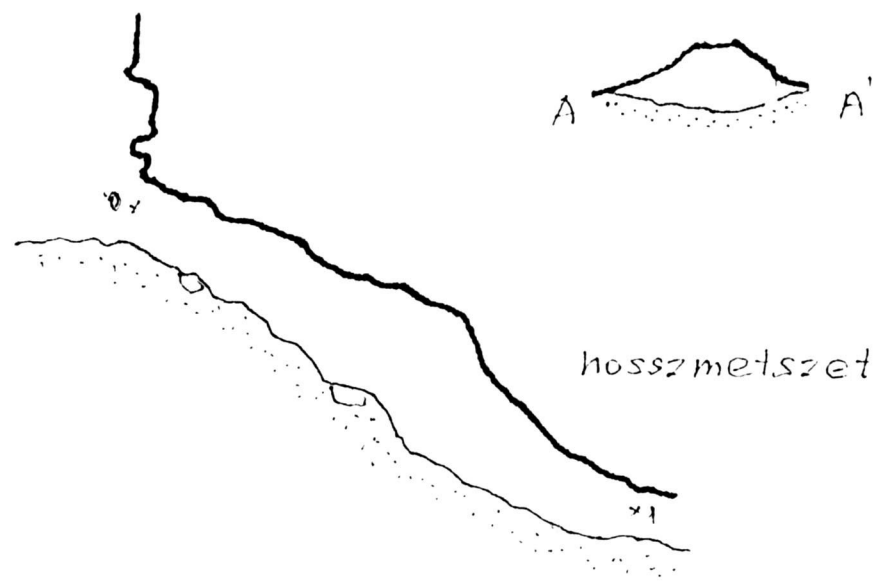
1992.

Király-kúti 2. sz. sziklaüreg Lovas

alaprész

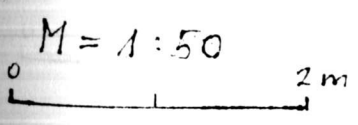

hosszmetszet

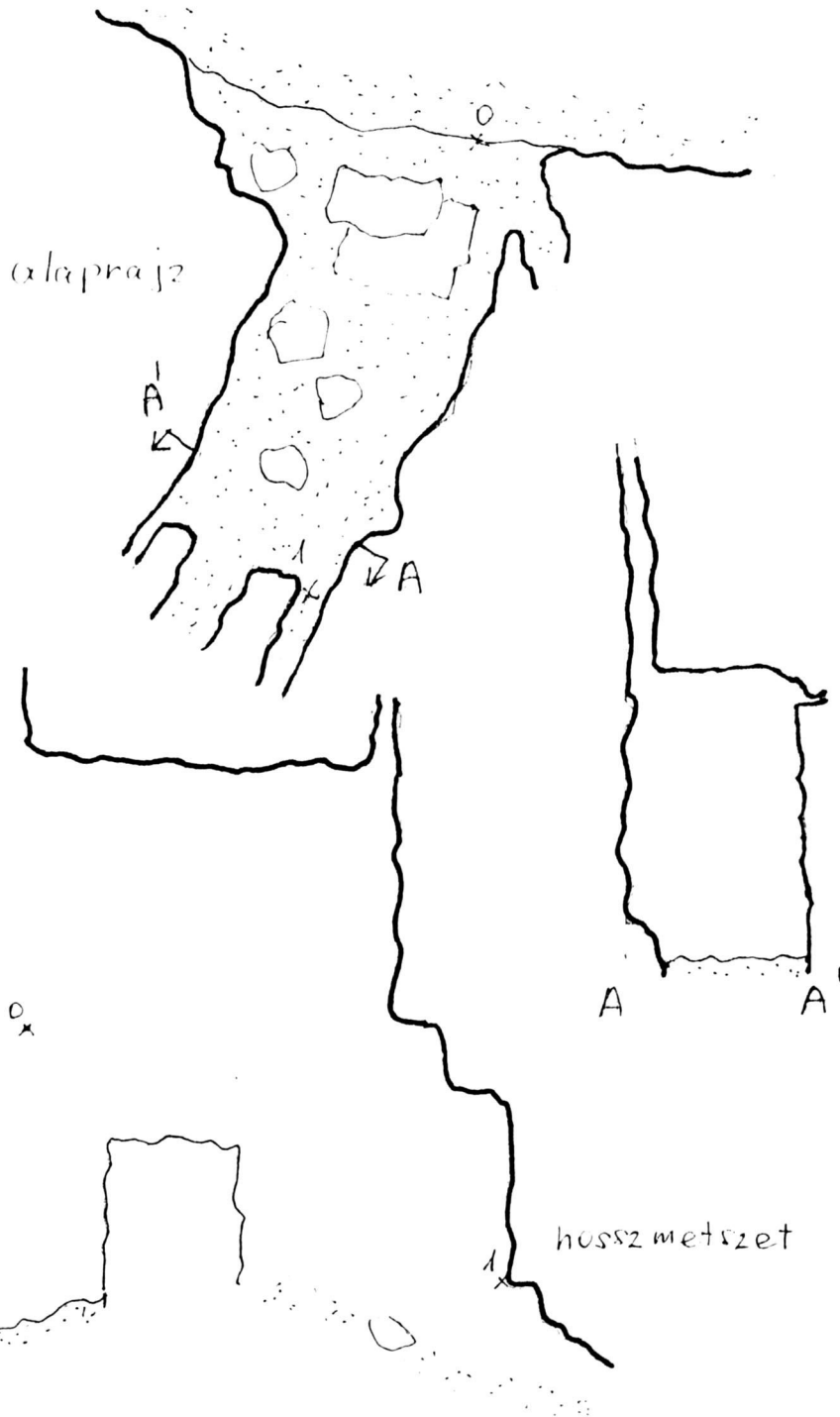
Felmérte: Gyurman Cs.
Vérsnitzer Z.

Bakony Bk. Egy.

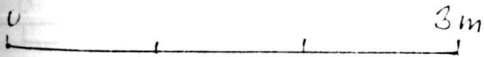
1992.

Kő-hegyi 1.sz. sziklaüreg
Szentkirályszabadja

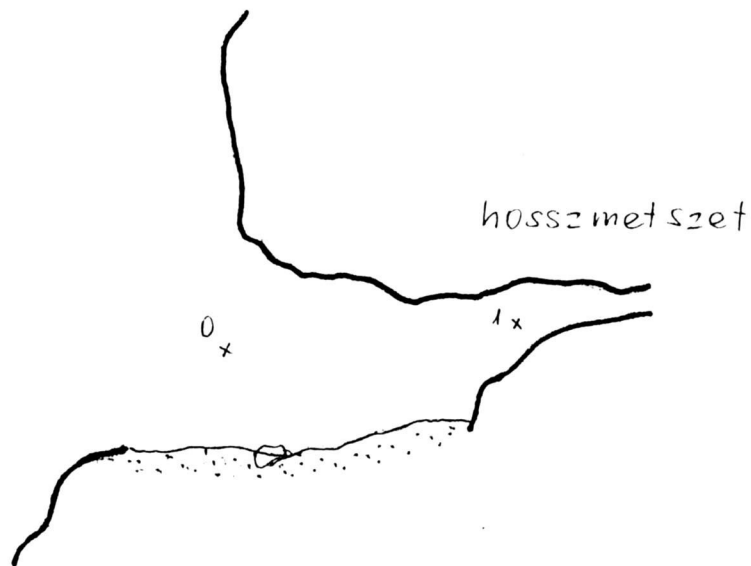
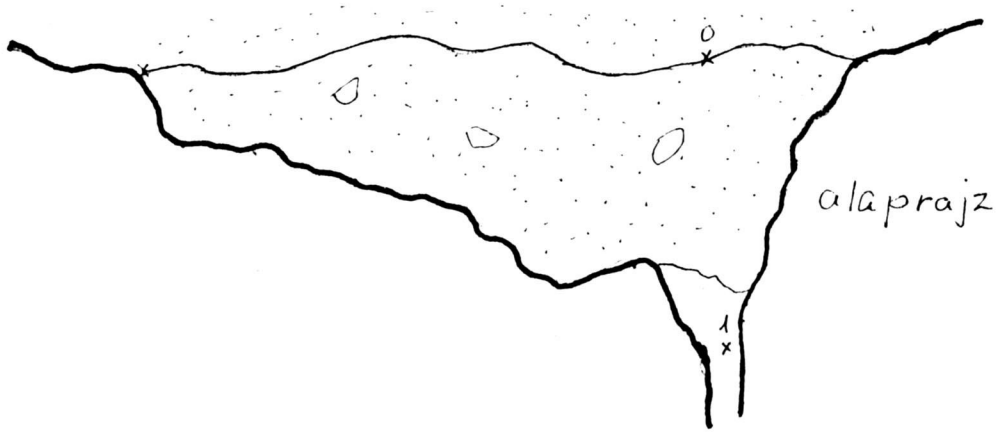
M = 1:50

Felmérte: Gyurman Cs.
Hári P.
Iharos A.

Bakony Bk. Egy
1992.

Kő-hegyi 2.sz. sziklaüreg
Szentkirályszabadja

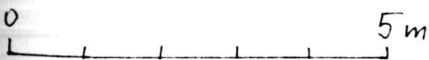

Felmérte: Gyurman Cs.
Hári P.
Iharos A.

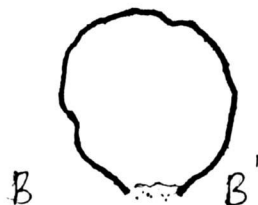
Bakony Bk. Egy.

1992.

M = 1:100

Kő-hegyi 3. sz. sziklaüreg Szentkirályszabadja

M = 1:50

Felmérte: Gyurman Cs.
Hári P.
Iharos A.

Bakony Bk. Egy.

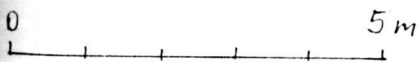
1992.

Kő-hegyi-sziklaeresz
Szentkirályszabadja

↓
E

$M = 1:100$

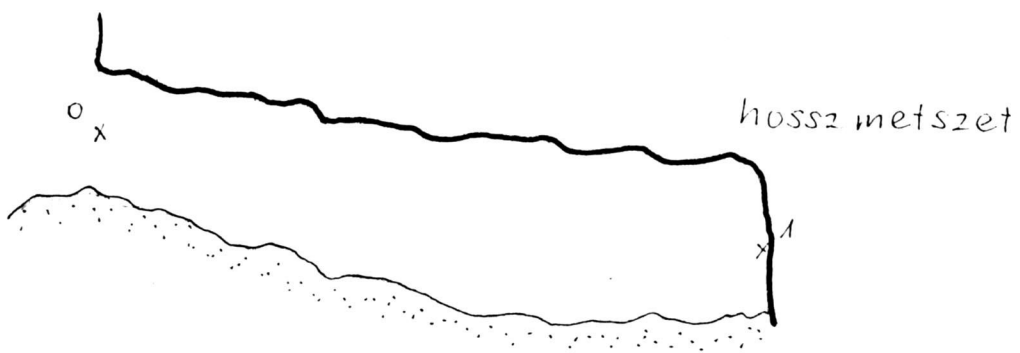
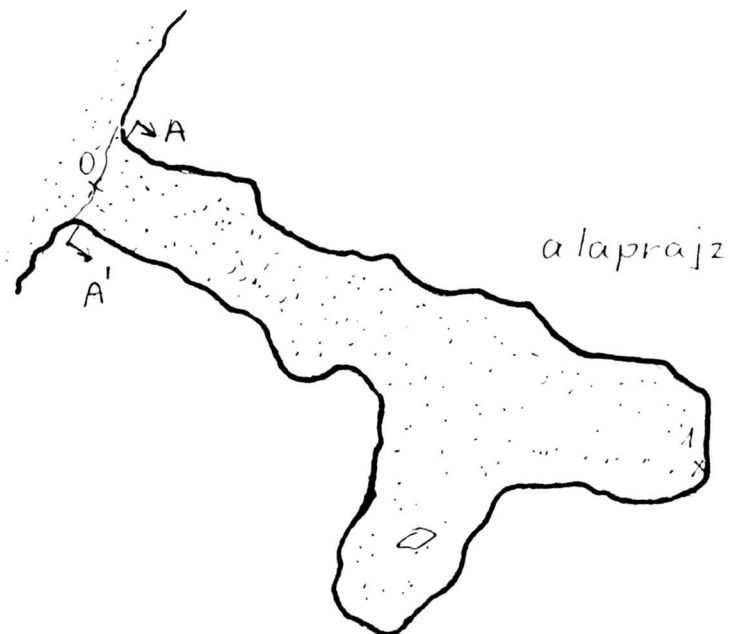
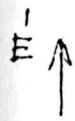

Felmérte: Gyurman Cs.
Hári P.
Iharos A.

Bakony Bgk. Egy.

1992.

Megállói-barlang Öskü

Felmérte: Gyurman Cs.
Hüri P.

Bakony Bk. Egy.

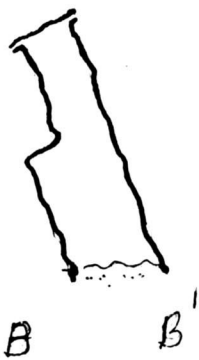
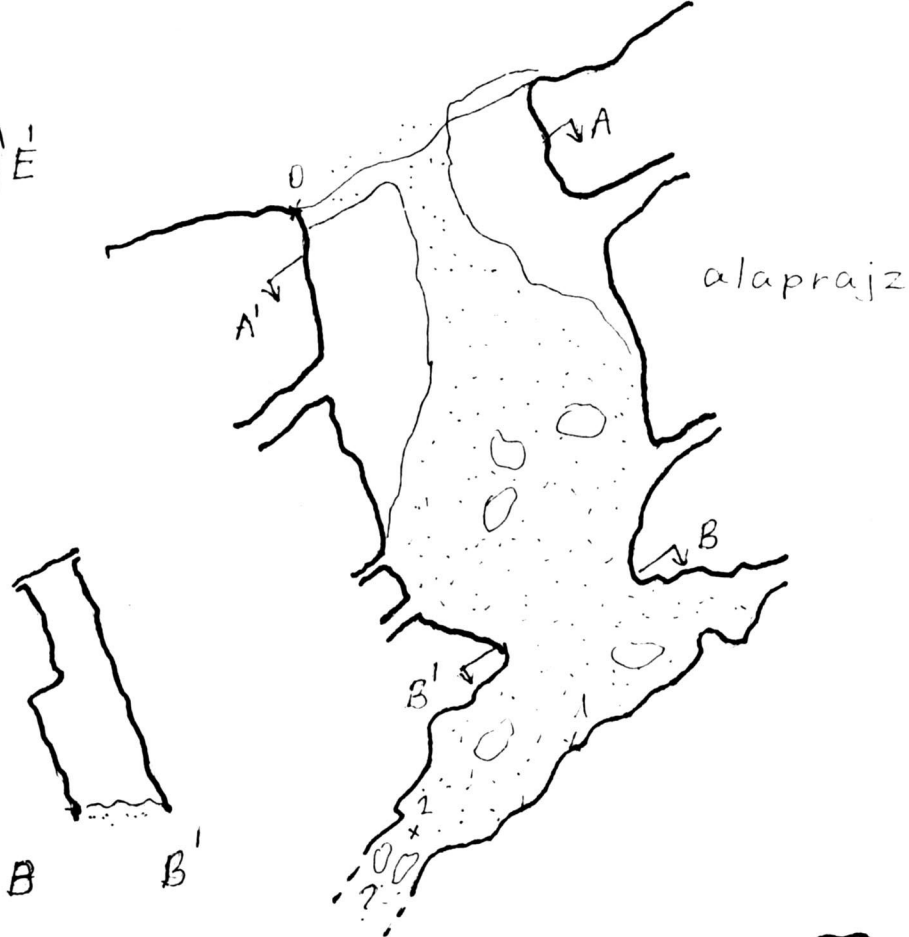
1992.

M = 1 : 50

Andrej-barlang

Hajmáskér

M=1:50

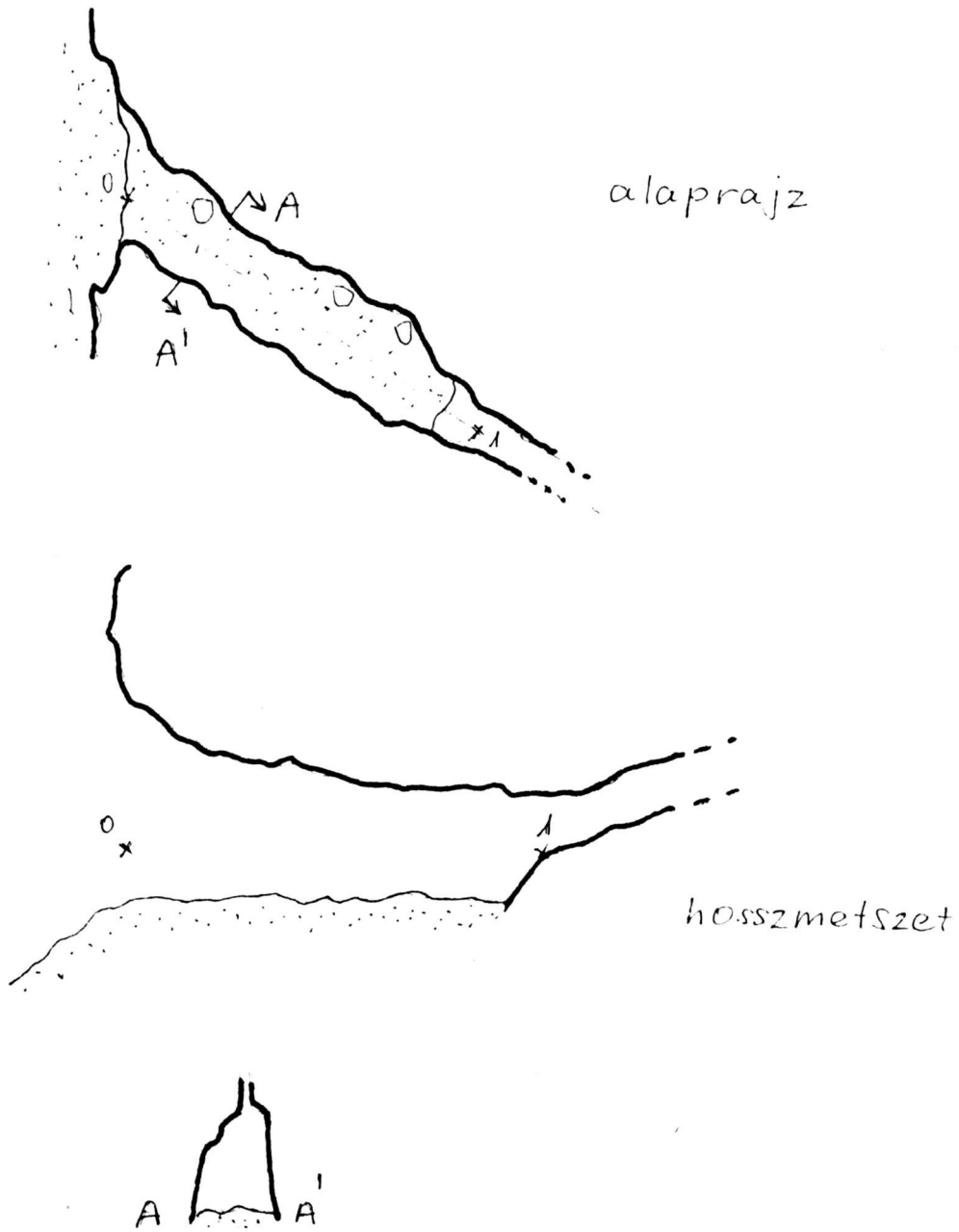

Felmérte: Gyurman Cs.
Huri P.

Bakony Bk. Egg
1992.

Hajmáskéri-sziklaüreg
Hajmáskér

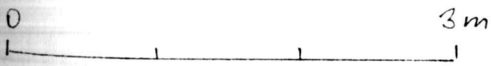

Felmérte: Gyurman Cs.
Hári P.

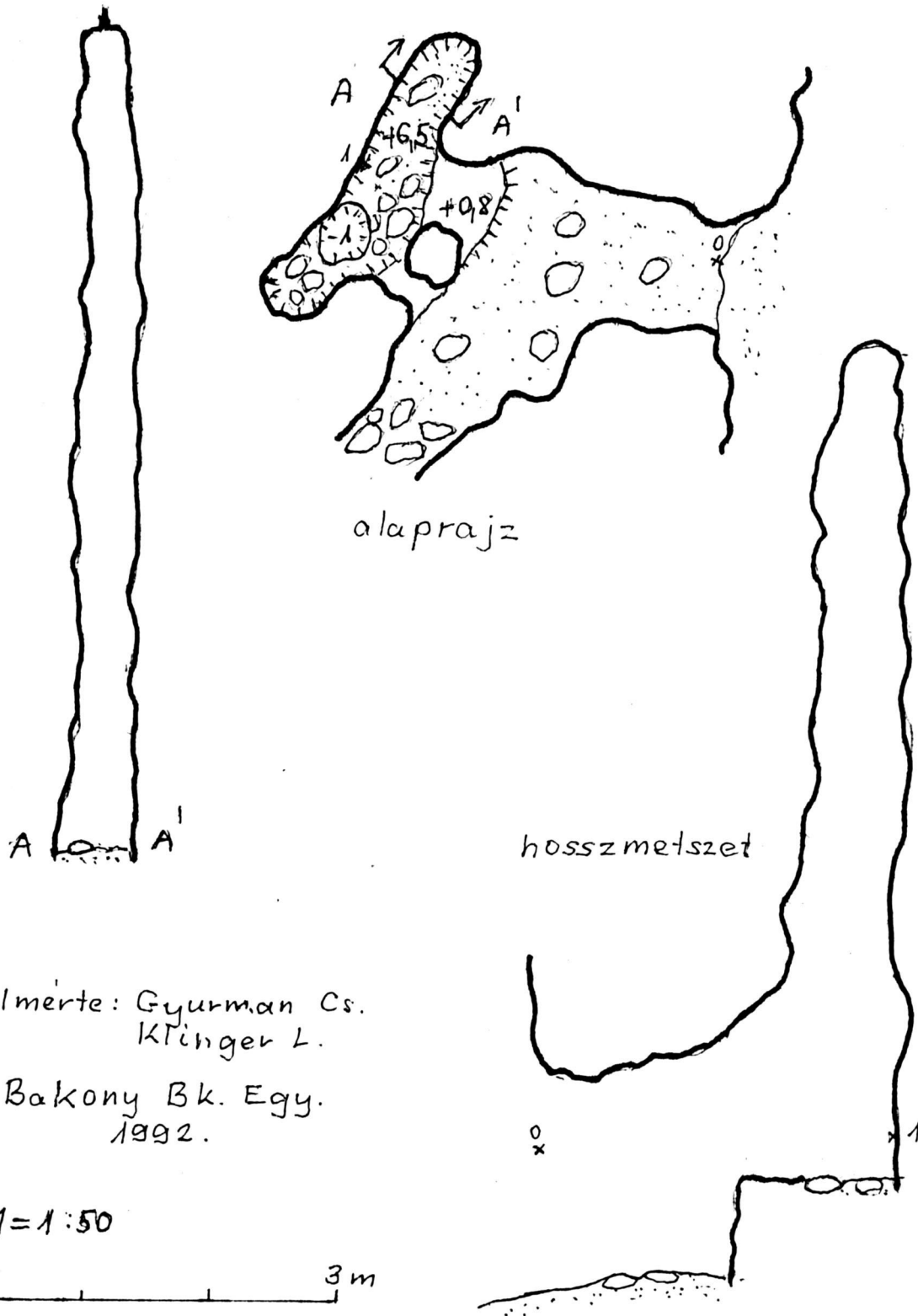
Bakony Bk. Egy.

1992.

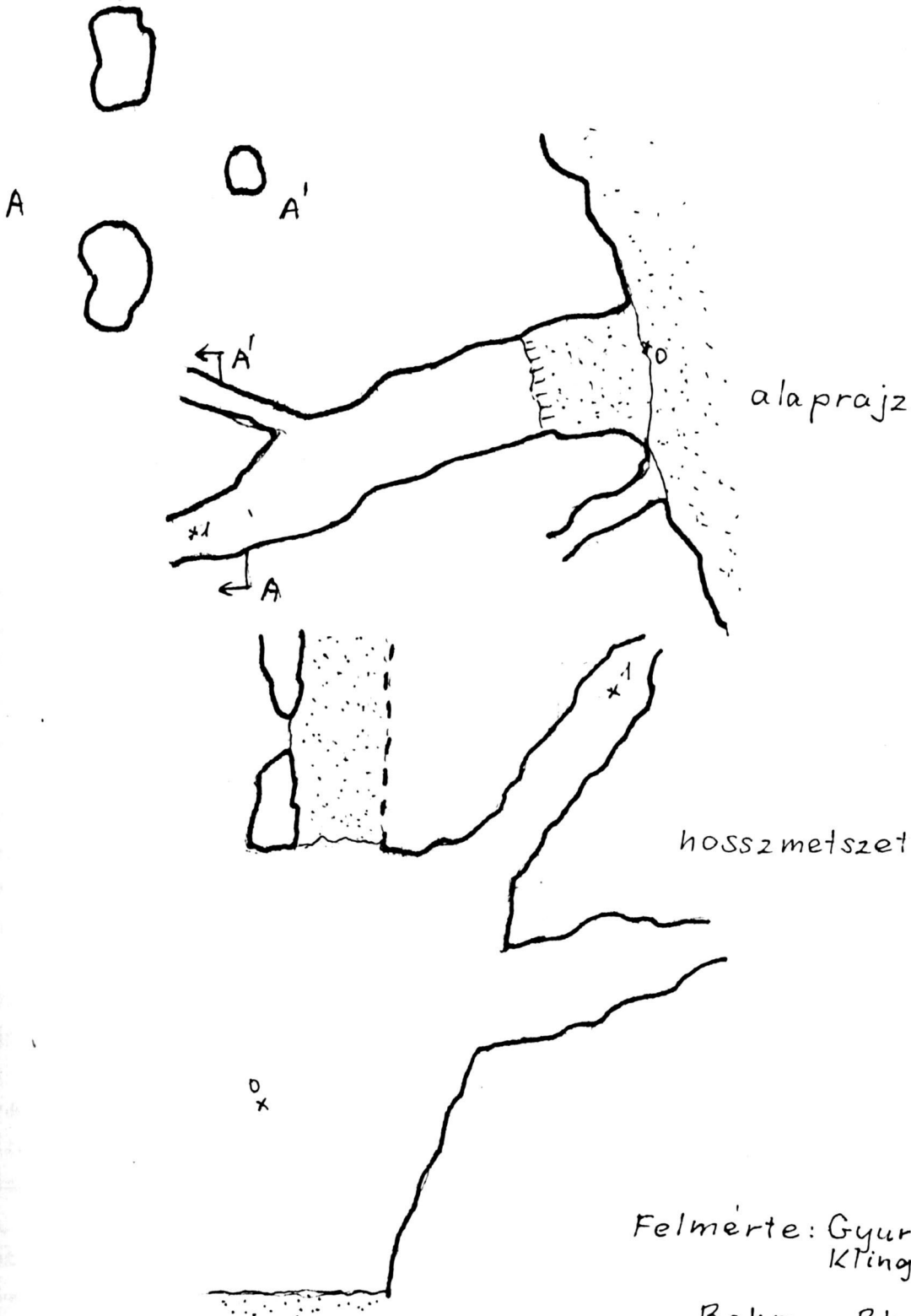
M=1:50

Somlyó-hegyi-barlang
Polgárdi

Somlyó-hegyi-sziklaüreg Polgárdi

alaprész

hosszmetszet

Felmerte: Gyurman Cs.
Klinger L.

Bakony Bk. Egy.

1992.

M = 1:50

0 2m

6. Csoportélet (Húri P.)

A csoport életére nagyon rányomta a bélyegét, hogy létszámunk továbbra is nagyon alacsony. Egyre többen járnak maszekolni, vállalkozók lettek, így nem járnak ki a barlangokba. Továbbra is szünetel a kutatóház áramellátása, ami több ember kedvét elvette a kutatóházba járástól.

Rendszeresen csak 2-3 ember járt ki a kutatóházba, így a nagyobb volumenű munkákat nem tudtuk elvégezni, olyan munkákat végeztünk, amelyhez ez a kis létszám is elegendő.

Továbbra is rendszeresen tartjuk a kapcsolatot az Alba Regia, a Heliktit és a Bauxit csoporttal. Több alkalommal vettünk részt az ő területükön kutatómunkában, illetve ők jöttek nekünk segíteni.

Erdélyből származó csoporttársunk közreműködésével felvettük a kapcsolatot a kolozsvári barlangkutatókkal, több napot töltöttünk náluk. Meglátogattuk a Szelek barlangját, és több kisebb barlangot is. 1993. évre közös kutatásokat tervezünk.

Elkezdtek a Középdunántúli Területi Szervezet megszervezését, amelybe 6, a Bakonyban dolgozó, csoport jelezte részvételét. A Területi Szervezet hivatalos megalakulása 1993 folyamán megtörténik.

Az 1992-es vándorgyűlésen 7 fővel képviseltettük magunkat.

Nyári táborunkat augusztus 15-től 23-áig tartottuk a Kab-hegyen sárcsi-kúti kutatóházunkban átlagosan 5 fő részvételével.

Ebben az évben is közreműködtünk az Ajkai Gyermekek Háza barlangkutató szakkörének vezetésében és a programjaik megszervezésében és lebonyolításában. Ese-

tenként a gyerekek is részt tudnak venni, segíteni tudnak kutatómunkánkban.

tőzt

Kataszteri tevékenységünket a Balaton-felvidéken végeztük. Ebben az évben is ez a munka volt a csoporttagok között a legnépszerűbb, mivel bejártuk az egész Balaton-felvidéket és nemcsak kataszteri munka volt, hanem egyben kirándulás is.

lang

6.1. Erdélyi élményeink (Trieber Agnes)

Bán:

Ez év húsvétját Erdélyben, Románia leghosszabb barlangjában, a Szelek-barlangjában töltöttük.

tuni

Kolozsvári barátaink meghívását elfogadva némi utazásbeli viszontagságok után érkeztünk négyen Sonkolyosra.

De:

Felszerelésünk a sűrített élelmiszerektől a karbidig mindenre kiterjedt, de alpin felszerelést nem vittünk magunkkal, a barlang jellegét ismerve, a barlangi alapfelszerelés itt tökéletesen megfelelő volt. Hátizsákunk így is majdnem kevésnek bizonyult az egyheti élelem miatt, amiből közös C.S.A.-Bakony lakomákat csaptunk.

A barlangi táborozás meglepően kellemesre sikeredett a barlang Karácsonyfa-termében. Túránk is innen indultak és ide értek vissza. A barlang legszebb részeit jártuk be: Ifjúsági-ág, Laji tata ága, Dinoszauruszok csarnoka stb.

Tűnődve állapítottuk meg, milyen szegényes az ember fantáziája a természet csodáihoz képest, és nem gondoltuk a vonatból kiszállva, mit rejt magában ez a hegy.

A barlang jelenleg igen nagy veszélyben van, mert rendszeresen feltörik és tönkre teszik az elérhető képződményeket.

Később a Körös völgyébe kirándultunk, megnéztük a Révi-vizesbarlangot. Borsodi sörre bukkantunk az ottani

kocsmában és megóvtuk magunkat a kiszáradástól. Ujabb Szelek-túra után másnap a bánlakai menedékházba költöttünk fel tisztálkodni, fotózni. Mivel a barlangász is gyarló ember, némi kosztól kényszerűen, de meg kellett szabadulni.

Felszíni fotótúránk során végigjártuk a környező barlangokat, melyek a következők voltak: Bíró Lajos-barlang, Magyar-barlang, Izbindis-barlang. Valamint ismerkedtünk a parasztokkal, és jó hangulatban jöttünk el Bánlakáról.

Másnap Sonkolyosról egy szénapadlásról hajnalban indultunk a vonatra. Ujabb vasúti viszontagságok után érkezünk haza, tele a szép tájak szép élményével.

De nem ért véget az ismerkedés és a kapcsolattartás, levelezünk, de a posta jóvoltából nem jött össze a nyári találkozó. De a '93-as év talán komolyabb, akár közös kutatási év is lehet. Jelenleg közös biológiai és vízkémiai kutatási téma szerepel a napirenden.

Irodalomjegyzék

- Alba Regia Barlangkutató Csoport 1971-73. évi jelentése
Alexay Z.(1967):A tapolcafői karsztforrások. Term.tud.
Halás Közl. p.473-475.
- Bertalan K.(1938):A Bakony-hegység barlangjai. Turisták
Halás Lapja 50. 1938. p.153-155 és 207-208.
- Bertalan K.(1962):A Bakony barlangjai. In Jakucs-Kessler:
Iván A barlangok világa. Bp. p. 234-247.
- Bertalan K.(1972a):A veszprémi térképlap területén lévő
Jaskó jelentősebb barlangok.(Deák M.:Magyar-
Magyarország 200000-es föld-
tani térképsorozatához. L. 33-
Jaskó XII.Veszprém. p.15-24.
- Bertalan K.(1974):Kézi jegyzetek. I-X. füzet Veszprém-
Jaskó Budapest, 1939-1974. Kézirat.
- Bertalan K.-Schönviszky L.(1974):Bibliographia Spelaeo-
Kárpátologia Hungarica. Karszt és Barlangkutató VIII.köt.1973-74. Bp.
- Cholnoky J.(1918):A Balaton hidrografiája. p.98.
- Dier L.(1876):Földt.Közl. p.185-186.
- Dier L.(1877):Földt.Közl. p.27.
- Dornyay B.(1937):A Balaton-Bakony klasszikus turista-
útjának tervezete. Balaton 30.évf.
Leél p.35-36.Bp.
- Darnay-Dornyay B.(1959):A balatonfüredi barlang felfe-
Liptó dezése(1882) és leírása 1883-
ból. Karszt és Bg.kut.Táj. dec.
- Dornyay B.-Zákonyi F.(1957):Balaton-felvidék. Utikalauz.
- Eszterhás I.(1983a):A Bakony barlangjai. In Bakony, Ba-
Lukács laton-felvidék. Utikalauz. Bp.
- Eszterhás I.(1984a):Lista a Bakony barlangjairól. A Ba-
konyi Term.Tud. Múz.Közl. 1984.
Marg. 3.sz. p. 13-30.
- Gondárné Sőregi K.-Gondár J.(1988):A Balaton-felvidék
Markó karsztvizföldtani vizsgálata. Hidr.
Közl. 68.évf.6.sz. p.348-356.
- Gyurman Cs. szerk.(1989):A Bakony Bgk. Egy. 1989. évi

- Fava M. (1977): A Bakony jelentése Ajka 1977. Kézirat
- Gyurman Cs. szerk. (1990): A Bakony Bgk. Egy. 1990. évi jelentése Ajka 1990. Kézirat
- Gyurman Cs. szerk. (1991): A Bakony Bgk. Egy. 1991. évi jelentése Ajka 1991. Kézirat
- Halász A. (1963): A balatonfüredi Sárkány-lyuk. Karszt- és Bg.kut.Táj. 4-5. p.83.
- Halász A. (1966): Jelentés a balatonfüredi Lóczy Lajos barlangkutató csoport 1964. évi munkájáról. Karszt és Bgkut.Táj.p.8-11.Bp.
- Iván J. (1935): A balatonfüredi Lóczy-barlang. Barlangvilág. 5.évf. p.39-48.
- Jaskó S. (1935): A Pápai-Bakony földtani leírása. Földt. Szemle melléklete. Bp.p.6, 10, 15, 25, 26.
- Jaskó S. (1936a): A Pápai-Bakony hidrológiája. Hidr.Közl. p.205-211
- Jaskó S. (1936b): Adatok a bakonyi karszt ismeretéhez. Turisták L. 48. p.58-59.
- Kárpát J. (1978b): A Bujó-lik kutatása. Alba Regia Bkcs. évk.
- Koch A. (1870): Földtani utazás a Bakony nyugoti részeiben. Term.Tud. Közl. II.évf. p.375,383, 439-440.
- Láng S. (1958): A Bakony geomorfológiai képe. Földt.K. 4. p.325-346
- Leél-össy S. (1958): Karsztmorfológiai vizsgálatok a balatonfüredi Lóczy-barlangban és környékén. Földr. ért. 7.p. 379-381.
- Lipták G. (1956): Balatonfüred. Veszprém. p.122.
- Lóczy L. (1905): A Balaton-felvidék leendő turistaútjainak ....Turisták L. XVII.évf. p.136.
- Lukács K. (1943): A Balatonvidék földrajza 200 év előtt. (Bél Mátyás) A Magy.Biol.Kut.int. Munk. Vol.15.p.220-300. Tihany.
- Margittay R. (1942b): A Balaton vidékének barlangjai. Barlangvilág. 12.k.p.76-80. Bp.
- Markó L.-Almássy G. (1961): A Bujó-lik víznyelőbarlang. Term.tud. Közl. 92(7) p.324-325.
- OTVH Barlangtani Intézet barlangleltár.

- Pávay-Vajna F.(1911):Néhány újabb barlang ismertetése.
Földt. Közl. XLI.k. p.787.
- Tóth F.(1934):Tapolcafői forrásoknál. Ifj. és élet. 10.
(1934-35) p.4-6. Bp.
- Veress M.(1980):Adatok a Bujó-lik morfogenetikájához.
Cholnoky J. Bkcs. évi Jelentése.
Kézirat.

1.kép Részlet a Hajszabarnai-Pézn-lik új szakaszából

2.kép Denevérek a Hajszabarnai-Pézn-likban

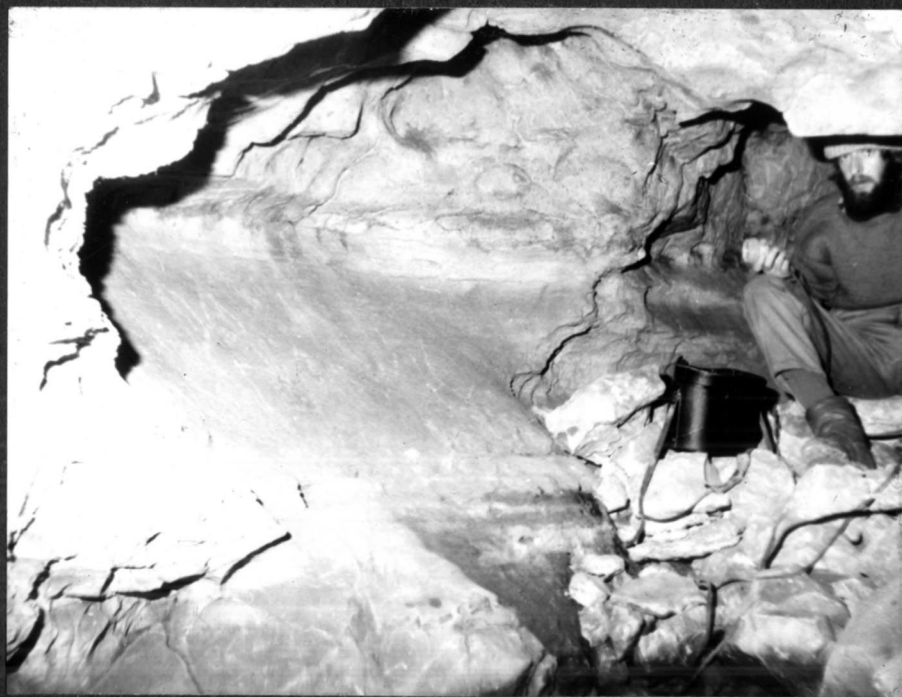
3-4.kép Részletek a Tapolcafüi-forrásbarlangból

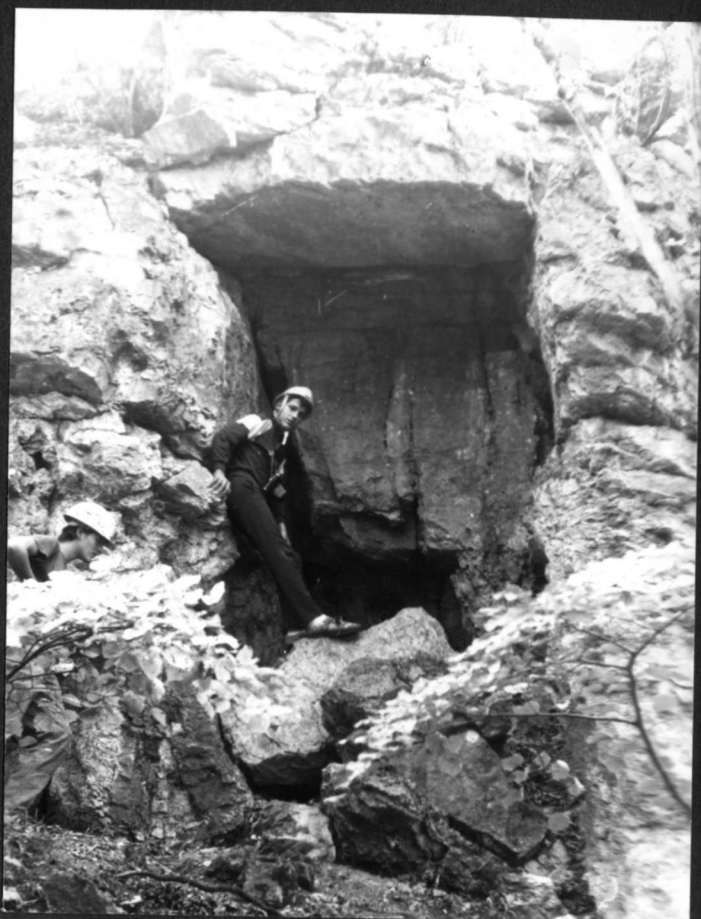

5.kép A Töpéri-barlang bejárata

6.kép Részlet a Töpéri-barlangból

7.kép A szentkirályszabadjai Kő-hegyi 1.sz.sziklaüreg

8.kép A Hajmáskéri-sziklaüreg

9.kép A balatonfüredi Sárkány-lik

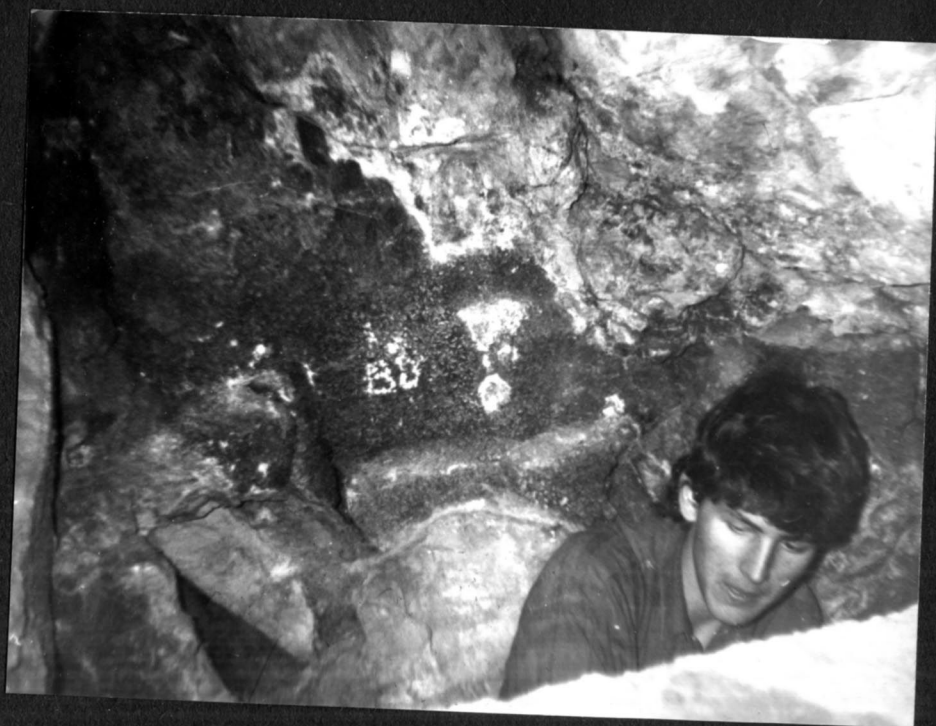

10.kép A hajmáskéri Andrej-barlang

11.kép A Somlyó-hegyi-barlang bejárata

12.kép A tapolcafői Kristály-barlang részlete

13-14.kép A tapolcafői Lombik-barlang

15.kép A Lombik-barlang felülről

16.kép Barlangászpálánták a vándorgyűlésen

17.kép Erdélyi barlang részlete